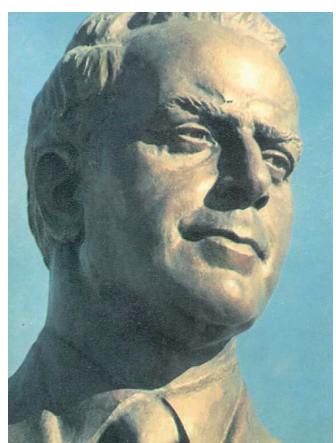

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Əliyev

Azərbaycan və Almaniya arasında əməkdaşlıq genişlənir

➔ Bax səh. 2

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət əməkdaşlığı Azərbaycan xalqına xidmət edir.
Qəzet 1993-cü ildən ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

31 may
2025-ci il,
şənbə
№ 093 (6920)
Qiyməti
60 qəpik

Dövlət başçısı mühüm Sərəncam imzalayıb

Böyük Qayıdış bizim üçün bir nömrəli vəzifədir

➔ Bax səh. 2

2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası hazırlanacaq

YAP Sədrinin müavini ICAPP Daimi Komitəsinin 43-cü iclasında iştirak edib

Yeni Azərbaycan Partiyası
(YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi
Aparatın rəhbəri...

➔ Bax səh. 3

Dünyanın enerji gündəliyi Bakıda müəyyənləşir

➔ Bax səh. 4

Regional inkişaf diqqət mərkəzində

➔ Bax səh. 4

Bakı tərəfdaşlığın inkişafında maraqlıdır

➔ Bax səh. 6

“İstanbul masası” genişlənir

➔ Bax səh. 6

Ermənistan əməkdaşlıqda maraqlıdırsa...

➔ Bax səh. 5

Doqquzuncu liman

Azərbaycan dövləti torpaqlarımız erməni işğalından azad edildikdən sonra dərhal nəhəng bərpa və quruculuq işlərinə start verdi və ötən 4 ildən artıq müddətdə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə misli görünməmiş iri nəqliyyat, rabitə, kommunikasiya, sosial infrastruktur yaradıldı, şəhər, qəsəbə və kəndlər salındı. Hazırda yeni mərhələyə daxil olan bu quruculuq tədbirləri sayəsində Böyük Qayıdışın ən ümdə hədəfi olan minlərlə insanın öz doğma yurduna geri dönüşü təmin edilməkdədir.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma işləri sırasında hava...

➔ Bax səh. 2

Onların daim qayğıya ehtiyacı var!

**1 iyun Uşaqların
Beynəlxalq
Müdafiəsi Günüdür**

➔ Bax səh. 7

Azərbaycan və Almaniya arasında əməkdaşlıq genişlənir

Prezident İlham Əliyev Alman İqtisadiyyatının Şərq Komitəsinin sədrini qəbul edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 30-da Alman İqtisadiyyatının Şərq Komitəsinin sədri Mixael Harmsı qəbul edib. Söhbət zamanı dövlətimizin başçısının

Mixael Harmsla, həmçinin Almaniya biznes dairələri və şirkətlərinin nümayəndələri ilə görüşləri məmnunluqla xatırlanıb, Almaniya Prezidentinin ölkəmizə səfərinin ikitərəfli

münasibətlərimizin, o cümlədən iqtisadi sahədə əlaqələrimizin genişlənməsində rolu vurğulanıb. Azərbaycanla Almaniya arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən iqtisadi-ticarə sahədə əməkdaşlığın inkişaf etdiyi bildirilib.

Mixael Harmsın ölkəmizə səfərinin səmərəli olacağına və iqtisadi əməkdaşlıqla bağlı gündəliyimizin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaradacağına ümidvarlıq ifadə edilib. Qonaq qarşılıqlı iqtisadi layihələrlə bağlı AZPROMO ilə “Yol xəritəsi”nin imzalanacağını qeyd edərək, bu məsələdə Azərbaycan Prezidentinin siyasi dəstəyini vurğulayıb.

Görüşdə Azərbaycanda mövcud olan əlverişli investisiya şəraitinə toxunularaq, bu xüsusda alman iş adamlarının ölkəmizə sərmayə yatırımları qeyd edilib və iqtisadi əlaqələrin perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Doqquzuncu liman

Laçın Beynəlxalq Hava Limanı Şərqi Zəngəzurun nəqliyyat və logistika imkanlarını gücləndirəcək

Azərbaycan dövləti torpaqlarımız erməni işğalından azad edildikdən sonra dərhal nəhəng bərpa və quruculuq işlərinə start verdi və ötən 4 ildən artıq müddətdə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə misli görünməmiş iri nəqliyyat, rabitə, kommunikasi-

mühüm nəqliyyat qovşağına çevrilməsini şərtləndirən əsas obyektlərdir. Liman Zəngəzur dəhlizinin hava nəqliyyatı infrastrukturunu ilə gücləndirilməsi baxımından strateji əhəmiyyət kəsb edir.

Cari il mayın 28-də istifadəyə verilən

Laçın Beynəlxalq Hava Limanı isə Azərbaycanın dəniz səviyyəsindən ən hündür zirvədə yerləşən möhtəşəm nəqliyyat abidəsi sayıla bilər. Hava limanında istənilən tip hava gəmisinin qəbuluna im-

kan verən, uzunluğu 3 min, eni isə 60 metr olan uçuş-enmə zolağı inşa edilib. Beş min kvadratmetrik terminal binası saatda ən azı 200 sərhəddə xidmət göstərmək imkanına malikdir. Terminalda sərhəddə olan rahatlığı üçün VIP zal, qeydiyyat və təhlükəsizlik sistemləri, baqaj konveyerləri, ticarət obyektləri və iaşə zonaları nəzərdə tutulub. Tam avtomatlaşdırılmış sistemlərlə təchiz olunmuş Hava Hərəkətinin idarəetmə Qülləsi uçuşların beynəlxalq normalara və təhlükəsizlik standartlarına uyğun şəkildə idarə olunmasını təmin edir. Burada yaradılmış infrastruktur ICAO və IATA standartlarına uyğun olaraq uçuşların təhlükəsiz və səmərəli şəkildə həyata keçirilməsinə imkan verir.

Şərqi Zəngəzurun nəhəng logistika şəbəkəsi formalaşır

Laçın rayonunun Qorçu kəndində dəniz səviyyəsindən 1700 metr hündürlükdə yerləşən hava limanının ümumi ərazisi 130 hektardan çoxdur. Bu hava limanı Azərbaycanın dəniz səviyyəsindən ən hündürdə yerləşən aeroportudur. Laçın şəhərindən 30 kilometr, Şuşadan 70 kilometr, Kəlbəcərdən isə 60 kilometr məsafədə yerləşən hava limanı Qarabağ və Şərqi Zəngəzur regionlarının nəqliyyat əlaqələrinin gücləndirilməsində mühüm rol oynayacaq. Bundan başqa, bu mühüm nəqliyyat layihəsinin icrası ümumilikdə

bölgənin turizm potensialının inkişafına da geniş imkanlar yaradacaq. Coğrafi mövqeyi və əlçatanlığı ilə bu hava limanı bölgənin iqtisadi, sosial və logistik inteqrasiyasını dəstəkləyən əsas nəqliyyat mərkəzinə çevriləcək. Liman ərazisində geniştutumlu 1,5 milyon ton yük qəbul etmə imkanına malik karqo terminalının inşası isə bu bölgəyə beynəlxalq yüklərin daşınması və ya tranzitini təmin edəcək ki, nəticədə Şərqi Zəngəzurdə nəhəng logistika şəbəkəsi də formalaşmış olacaq.

Mürəkkəb dağlıq relyefdə yerləşən Laçın Beynəlxalq Hava Limanı işğaldan azad olunmuş ərazilərdə inşa edilən üçüncü beynəlxalq

hava limanı kimi mühüm iqtisadi-siyasi və hərbi mənə daşıyır. Bütün növ, o cümlədən ağır yük təyyarələrini qəbul edə biləcək hava limanı Ermənistanla mürəkkəb relyefdə yerləşməklə müdafiə xarakterli təchizatların tez və genişhəcmli miqyasda çatdırılması baxımından strateji əhəmiyyətə malikdir.

Zəngəzur dəhlizinə daha bir addım

Azad ərazilərdə istifadəyə verilən beynəlxalq tipli hava limanları respublikamızın digər bölgələri ilə rahat və operativ əlaqələrin qurulması, daha sıx nəqliyyat bağlantılarının təmin edilməsi, bu ərazilərin inkişafı, o cümlədən turizm imkanlarının artması üçün də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Hava limanları xarici ölkələrlə asan və qısamüddətli nəqliyyat bağlantılarının qurulması, xarici turistlərin daha sərfəli, qısa yolla birbaşa işğaldan azad edilən ərazilərimizə gəlməsinə, Şuşa, Laçın, Kəlbəcər və digər şəhərlərimizi ziyarət etməsinə imkan verəcək. Hava limanlarının beynəlxalq status daşması isə onların regional və global nəqliyyat-logistika əhəmiyyətini əks etdirməklə, geoiktisadi imkanlarının genişlənməsinə səbəb olacaq.

Ümumilikdə, azad ərazilərimizdə müasir standartlara cavab verən hava limanlarının inşası, o cümlədən Laçın Beynəlxalq Hava Limanının istifadəyə verilməsi ilə Azərbaycanın global miqyasda nəqliyyat-logistika qüdrətini də nümayiş etdirir. Respublikamız hazırda 9 beynəlxalq tipli hava limanına sahib olmaqla region dövlətləri arasında ən böyük nəqliyyat lənzəftinə malik olduğunu təsdiqləyir.

Azərbaycan geosiyasi cəhətdən Cənubi Qafqazda, Xəzər dənizinin sahilində yerləşən bir ölkə olsa da, Mərkəzi Asiya ilə müxtəlif logistika-kommunikasiya xətləri ilə dərindən bağlantılar qurur. Orta Dəhlizdə qurulan möhkəm körpülər digər coğrafiyalı sız birləşdirməklə, həm də bütün tərəfdaş dövlətləri birgə nəqliyyat haqqında qovşuqdurmağa xidmət edir. Orta Dəhlizin yeni qovşağına çevrilən Zəngəzur dəhlizi də bu nəhəng nəqliyyat şəbəkəsinə inteqrasiya olunmaqdadır. Bu baxımdan Laçın Beynəlxalq Hava Limanı həmin dəhlizin bir hissəsi olmaqla, bölgədə çoxşəbəkəli logistika və nəqliyyat qovşaqlarının vahid inteqrasiyasında mühüm rol oynayacaq.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Böyük Qayıdışa dair II Dövlət Proqramı hazırlanacaq

Dövlət başçısı “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın və “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair II Dövlət Proqramı”nın hazırlanması haqqında Sərəncam imzalayıb

Sərəncama əsasən Nazirlər Kabinetinə “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın və “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair II Dövlət Proqramı”nın layihələrini, habelə həmin layihələrdə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün zəruri maliyyə vəsaitinin həcminə və maliyyələşmə mənbələrinə dair təkliflərini doqquz ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etmək tapşırılıb.

Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulan layihələr hazırlanarkən 2027-2030-cu illərdə hazırlanması planlaşdırılan dövlət proqramlarının, strategiyaların, milli fəaliyyət planlarının, konsepsiyaların və bu kimi digər sənədlərin “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nda əhatə olunmasını, qabaqcıl beynəlxalq təşkilatlarla və ixtisaslaşmış məsləhətçi şirkətlərlə səmərəli əməkdaşlığın həyata keçirilməsini, aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının), elmi təşkilatların, mütəxəssislərin və vətəndaş cəmiyyəti təsisatlarının cəlb olunmasını təmin etməlidir. Nazirlər Kabinetinə bu sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Sərəncamda qeyd edilib ki, sözügedən Strategiya sosial-iqtisadi inkişaf üzrə müəyyən edilmiş beş Milli Prioritet

əsasında həyata keçirilir. Həmin Strategiyanın ardıcıl və sistemli icrası sayəsində iqtisadiyyatın xarici təsirlərə qarşı dayanıqlığı daha da möhkəmlənib, saxələnməsi dərinləşib, iqtisadi artım davamlı və inklüziv xarakter alıb, əhalinin rifah səviyyəsi yüksəlib və gələcək nəsillər üçün irihəcmli maliyyə ehtiyatları formalaşılıb.

Qeyd olunan nəticələrin əldə edilməsində özəl təşəbbüslərin və investisiyaların cəlbinin təşviqi, biznes mühitinin əlverişliliyinin dəstəklənməsi, global bazarlara çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, eləcə də rəqəmsallaşma və insan kapitalının inkişafı mühüm rol oynayır. Bununla yanaşı, işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və iqtisadi fəaliyyətə reinteqrasiyası, əhalinin öz yurdlarına təhlükəsiz şəkildə qayıtması, habelə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə dayanıqlı məskunlaşmanın və məşğulluğun təmin olunması istiqamətində görülmə işlər Böyük Qayıdış prosesini ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında qazanılan nailiyyətlərin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevirilib.

Azərbaycan qarşısındakı illərdə daha mürəkkəb çağırışların və zəngin imkanların mövcudluğu ilə seçilən yeni mərhələyə daxil olur. Bu mərhələ global iqtisadi qütbləşmənin dərinləşməsi, texnologiyaların sürətlənməsi, eləcə də süni intellekt əsaslı texnologiyaların geniş tətbiqi ilə səciyyələnir.

Azərbaycan Prezidenti Xorvatiyanın Baş nazirini təbrik edib

Prezident İlham Əliyev Xorvatiya Baş naziri Andrey Plenkovici ölkənin milli bayramı – Dövlətçilik Günü münasibətilə təbrik məktubu ünvanlayıb. Məktubda qeyd edilir ki, Azərbaycan ilə Xorvatiya arasında xoş əməkdaşlıq ümumdünya qurulan əlaqələrin möhkəmlənməsi və yeni məzmunlu zənginləşməsi məmnunluq doğurur. “Fəal siyasi dialoqumuz, ali və yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər və müntəzəm təmaslar müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığımızı genişləndirmək üçün yaxşı zəmin yaradır. Hazırda Azərbaycan ilə Xorvatiya iqtisadi-ticarəti, humanitar, xüsusilə də minatəmizləmə sahələrində

uğurla əməkdaşlıq edirlər. Eyni zamanda ölkələrimiz arasında tərəfdaşlığın prioritet istiqamətlərdən olan enerji sektorunda əməkdaşlıq inkişaf edərək hazırda yeni müstəviyə keçmişdir. Enerji sahəsində uğurlu işbirliyi Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatına öz müsbət təsirini göstərir. İnanıram ki, xalqlarımızın iradəsinə uyğun olaraq ölkələrimiz arasında ənənəvi dostluq münasibətləri, ikitərəfli və çoxtərəfli qaydada əməkdaşlığımız və strateji tərəfdaşlığımız bundan sonra da yüksələn xətt üzrə inkişaf edəcək və daha da güclənəcəkdir” - deyərək məktubda qeyd olunub.

Prezident Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyana zəng edib

Mayın 30-da Prezident İlham Əliyev Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyana zəng edib. Telefon danışığı əsnasında dövlət başçıları əlaqələrimizin inkişafından məmnunluqlarını bildirib, xüsusilə iki ölkə arasında yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərləri və iqtisadi-ticarəti əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələlərini vurğulayıblar. Prezident İlham Əliyev dünən Birləşmiş Ərəb Əmirlik-

lərindən olan iş adamlarından ibarət nümayəndə heyətini qəbul etdiyini

xatırladaraq, aparılan səmərəli müzakirələrə toxunub.

Telefon söhbəti zamanı Azərbaycanla Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində yaxından əməkdaşlıq etdikləri və bir-birini daim dəstəklədikləri məmnunluqla vurğulanıb, əlaqələrimizin perspektivləri və gələcək təmaslar barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

İqtisadi Şuranın növbəti iclası keçirilib

Mayın 30-da Azərbaycan Respublikası İqtisadi Şurasının sədri, Baş nazir Əli Əsədovun rəhbərliyi ilə keçirilən iclasın gündəliyində ortamüddətli dövr üzrə makroiqtisadi sabitliyin və dayanıqlı iqtisadi inkişafın təmin olunması üçün Tədbirlər Planı, dəstəkləyici iqtisadi siyasət alətləri, büdcə siyasəti və habelə digər prioritet məsələlər ətrafı müzakirə olunub. Gündəlikdə olan məsələlər üzrə Azərbaycan Respublikası Prezidenti-

nin köməkçisi Şahmar Mövsümovun və iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovun məruzəsi dinlənilib. Təqdim olunan iqtisadi siyasət gündəliyinə dair İqtisadi Şuranın üzvləri tərəfindən geniş müzakirələr aparılıb.

İclasın yekununda İqtisadi Şuranın üzvlərinin rəy və təklifləri nəzərə alınmaqla qərarlar qəbul olunub və aidiyyəti qurumlara müvafiq tapşırıqlar verilib.

YAP Sədrinin müavini ICAPP Daimi Komitəsinin 43-cü iclasında iştirak edib

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov mayın 30-da “Yedinaya Rossiya” Ümumrusiya Si-

yasi Partiyasının ev sahibliyi ilə Rusiyanın Perm şəhərində keçirilən Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransı (ICAPP) Daimi Komitəsinin

(DK) 43-cü iclasında iştirak edib. Tədbiri giriş nitqi ilə açan ICAPP Daimi Komitəsinin sədri Çunq Euyonq DK-nın 42-ci iclasından ötən dövrdəki fəaliyyətinə nəzər salıb, görülməli işləri diqqətə çatdırıb.

İclas iştirakçıları Özbəkistanın hakim Sahibkarlar və İş Adamları Hərəkatı - Özbəkistan Liberal-Demokratik Partiyası və ölkənin ikinci böyük partiyası olan Özbəkistan Milli Dirçəliş Demokrat Partiyasının Daimi Komitəsinin üzvlüyünə qəbul edilməsi məsələsini dəstəkləyiblər.

İclasda çıxış edən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov ICAPP DK-nın 44-cü iclası və təşkilatın nəzdindəki qurumlardan birinin növbəti tədbirinə Yeni Azərbaycan Partiyasının ev sahibliyi etməsi ilə bağlı ICAPP rəhbərliyinin müraciətinin müsbət qarşılandığını

qeyd edərək ICAPP üzvlərini 2025-ci il 16-19 oktyabr tarixlərində Bakıda keçiriləcək DK-nın 44-cü və Asiya Mədəniyyət Şurasının 4-cü iclasların-

da iştiraka dəvət edib.

İclasda daha sonra qarşıda duran vəzifələrə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

İlham Əliyev Laçından dünyaya yeni mesajlar verdi

28 may 2025-ci il tarixində Laçın şəhərində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şəhbaz Şərifin iştirakı ilə Üçlü Zirvə görüşü keçirildi. Baş tutan bu Zirvədə Prezident İlham Əliyevin açılış nitqi səmimiyyət, emosionallıq, həmrəylik, əməkdaşlıq, güclü gələcək vurgusu kimi mühüm cəhətləri ilə yadda qaldı.

Prezident Zirvə görüşündə üç qardaş ölkənin bir arada olmasının və həmrəyliyin önəmini vurğuladı. Bu tarixi görüşün işğaldan azad edilmiş Laçında keçirilməsi birlik və həmrəyliyin simvolu kimi qiymətləndirildi. 30 il ərzində işğal altında qalan torpaqların azad edilməsi və 44 günlük müharibədə iki qardaş ölkənin Azərbaycanın haqlı davasını dəstəkləməsi, Cənab Prezidentin bu ölkələrin rəhbərlərinə və xalqlarına minnətdarlıq ifadə etməsi ilə birləşdi. Bu, onun regional əməkdaşlığın və dostluğun güclənməsinə verdiyi önəmi göstərir.

İlham Əliyevin nitqi Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan arasındakı strateji tərəfdaşlıq və qardaşlıq münasibətlərinin təntənəli şəkildə vurğulanması ilə yadda qalır. Çıxışın bir neçə əsas istiqamətini aşağıdakı kimi şərh etmək olar:

Ədalət və suverenlik: Prezident İlham Əliyev, məhz Laçında zirvə görüşünün keçirilməsinin rəmzi əhəmiyyətini qeyd edərək, 30 illik işğalın ardından Azərbaycan torpaqlarının bərpasını və beynəlxalq hüquqdan irəli gələn haqların təmin olunmasını vurğulayır.

Qardaşlıq və həmrəylik vurgusu: Türkiyə və Pakistanın Azərbaycanın haqlı mübarizəsinə verdiyi qeyd-şərtsiz dəstəyi minnətdarlıq ifadə olunur. Bu həmrəyliyin regionda və beynəlxalq aləmdə əhəmiyyətli nəticələr doğurduğu və doğruracağı bildirilir. Prezident Azərbaycanın tarixi, müstəqillik mübarizəsi və qardaş ölkələrlə olan əlaqələri haqqında geniş bir perspektiv təqdim etdiyi görünür. İkinci zirvə görüşünün əməkdaşlıq bağlarını daha da gücləndirmək məqsədini daşıdığı vurğulanır.

Tarixi haqsızlıqlara qarşı mübarizə: Prezident İlham Əliyevin çıxışında 107 il əvvəl qurulan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 2 il sonra süqutu, Qərbi Zəngəzurun Ermənistanla verilməsi və bu kimi hadisələr Azərbaycan xalqının tarix boyunca qarşılaşdığı ədalətsizliklər kimi qiymətləndirilir. Ermənistanın işğalçı siyasətinin və bunun nəticəsində baş verən soyqırımlarının, xüsusilə Xocalı soyqırımının, Azərbaycan xalqına vurduğu ziyanı da ön plana

çıxarır. Cənab Prezident, Azərbaycanın güc toplaması və beynəlxalq müstəvidə daha güclü mövqə əldə etməsi ilə bağlı ruh yüksəkliyi yaradan yeni mesajlar verir.

İkinci Qarabağ müharibəsi və böyük zəfər: 44 günlük müharibənin uğurları, Azərbaycan ordusunun irəliləyişi, Şuşanın azad olunması və antiterror əməliyyatı nəticəsində separatizmin sona çatması vurğulanır. Bu, ölkənin hərbi, siyasi və iqtisadi gücünün nəticəsi kimi təqdim olunur.

Bərpa, qayıdış və inkişaf: İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə sürətli quruculuq və infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi, insanların geri dönüşü ölkənin yeni inkişaf mərhələsinin təzahürü olduğu qeyd olunur. Ölkə başçısı bu proseslərin bölgənin geosiyasi vəziyyətini dəyişdirdiyini və yeni reallıqlar yaratdığını qeyd edir.

Gələcəyə yeni mesaj: Son olaraq Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan dövlətləri arasındakı birliyin və qardaşlığın əhəmiyyətini qeyd edərək, üç ölkənin bu qədər güclü həmrəylik nümayiş etdirməsinin dünya miqyasında yeni reallıqlar yaratdığını ifadə edir.

Prezidentin çıxışı, Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan ittifaqının regional və global gücə çevrilməkdə olduğunu, bu birliyin verdiyi mesajların isə beynəlxalq aləmdə diqqətlə izlənildiyini nümayiş etdirir.

Cənab Prezidentin Laçından verilən yeni mesajların dünya miqyasında əhəmiyyətli olacağına inamı, regional əməkdaşlığın və dostluğun güclənməsinin simvolu kimi qiymətləndirilməli. Bu, həm də Azərbaycanın müstəqillik mübarizəsinin və qardaş xalqların dəstəyinin önəmini bir daha təsdiqləyir. Prezident İlham Əliyevin nitqi həm siyasi baxımdan strateji əhəmiyyət daşıyır, həm də xalqın tarixi yaddaşına və gələcəyə olan inamına mühüm mesajlar ötürür!

RUFİZ QONAQOV,
“Perspektiv” *Siyasetin Texnologiyaları İctimai Birliyinin İdarə Heyətinin sədri, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru*

Milli Məclisin yaz sessiyası başa çatıb 85 deputatın müraciəti əsasında növbədənkenar sessiya keçiriləcək

Mayın 30-da Milli Məclisin yaz sessiyasının son iclası keçirilib. İclasın gündəliyinə 10 məsələ daxil edilib. Spiker Sahibə Qafarova çıxış edərək 28 May Müstəqillik Günündə Laçın şəhərində keçirilən tədbirlərin əhəmiyyətindən bəhs edib. Bildirib ki, Laçın Beynəlxalq Hava Limanı işğaldan azad edilmiş ərazilərdə inşa edilməsi üçüncü beynəlxalq hava limanıdır: “Hesab edirəm ki, strateji əhəmiyyət daşıyan bir ərazidə hava limanının açılması ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etmiş Azərbaycanın yeni milli hədəflərə doğru inamla irəlilədiyini göstərən son dərsə önəmli hadisədir”.

Spiker: Bu görüşü ortaq dəyərləri bölüşən üç dost və qardaş ölkənin strateji birliyinin yeni bir təzahürü oldu

Onun sözlərinə görə, hava limanının açılışında qardaş Türkiyə Cümhuriyyətinin rəhbərinin iştirakı Azərbaycan və Türkiyəni bir-birinə bağlayan strateji müttəfiqlik əlaqələrinin sarsılmazlığını bir daha nümayiş etdirdi. “Müstəqillik Günündə Laçında Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan Zirvə görüşü də keçirildi. Bu görüşü ortaq dəyərləri bölüşən üç dost və qardaş ölkənin strateji birliyinin yeni bir təzahürü oldu. İnamlı söyləmək olar ki, Zirvə görüşündə qəbul edilmiş qərarlar dost və qardaş ölkələrin ən müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığında yeni mərhələ açacaq”, - deyərək S.Qafarova vurğulayıb.

Millət vəkili cari məsələlərlə bağlı çıxış etdikdən sonra gündəlikdəki məsələlər müzakirə olunub. Əvvəlcə “Gəndər bərabərliyinin təmin edilməsinə nəzarətli həyata keçirən icra hakimiyyəti orqanının 2024-cü ildə fəaliyyəti haqqında məlumatı” dinlənilib. Məlumatı Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət

Komitəsinin sədri Bahar Muradova təqdim edib. Bildirib ki, məlumat 3 bölmədən, 240 səhifədən ibarət olmaqla 62 dövlət orqanı, 76 yerli icra hakimiyyəti və Naxçıvan Muxtar Respublikasından daxil olan informasiyaları əhatə etməklə Dövlət Statistika Komitəsinin və digər dövlət orqanlarının məlumatlarına əsaslanıb. Hər il müvafiq dövlət qurumlarının fəaliyyətinin genişləndiyi və hesabatlılıq səviyyəsinin artması səbəbindən 2024-cü il üzrə nəticələr daha əhatəli və geniş tərtib olunub. 2023-cü ildən fərqli olaraq məlumata gender büdcəsi, gender bərabərliyinin tədrisi, COP29, gender məsələləri üzrə məsul şəxslərin fəaliyyətləri, qızların təhsilinə dəstək layihələri və azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərlə bağlı yeni hissələr daxil edilib.

Bahar Muradova: Nikahların sayı azalıb, boşanmaların sayı isə dəyişməyib

B.Muradova qeyd edib ki, erkən evlilik və məişət zorakılığı ilə bağlı cinayət və inzibati məsuliyyəti nəzərdə tutulan subyektlərin dairəsi genişləndirilib. Ümumi bioloji baba və nənəsi olan qohumlar arasında nikahın bağlanması qadağan edilib, qısamüddətli mühafizə orderinin müddəti artırılıb və onun verilməsi icbari olub. Zərərçəkmiş şəxslərə dövlət vəsaiti hesabına pulsuz hüquqi yardım göstərilməsi qaydası təsdiq edilib, məişət zorakılığının qarşısının alınması üzrə monitoring və əlaqələndirmə mexanizmi yaradılıb. Məlumatda gender bərabərliyi mədəniyyətinin təbliği sahəsində əlaqədar dövlət orqanları, müvafiq institusional mexanizmlər, QHT və media qurumlarının ilbəil genişlənmə və sistemli xarakter alan fəaliyyəti də əksini tapır.

Vurğulanıb ki, Daxili İşlər Nazir-

liyinə məişət zəminində baş verən insidentlərə dair daxil olmuş müraciətlərin, o cümlədən cinayət hadisələrinin sayı azalıb: “Bu isə ilk növbədə müdafiə mexanizmlərinin fəaliyyətinin koordinasiya edilməsi və güclənməsindən xəbər verir. Ötən il zərər çəkmiş şəxslərə 325-i qısamüddətli, 34-ü uzunmüddətli olmaqla ümumilikdə 359 mühafizə orderi icraatda olub. Onlardan 338-i qadınlara, 21-i isə kişilərə verilib. Bundan əlavə, 2023-cü ilə müqayisədə nikahların sayı azalıb, boşanmaların sayı isə dəyişməyərək eyni səviyyədə qalıb. Belə ki, nikaha daxilolma 49 min 508, boşanma isə 21 min 384 olub”.

Parlamentin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Hicran Hüseynova çıxışında bildirib ki, illik məlumatda idarəetmə və qərar qəbul etmə sahəsində qadınların iştirakçılığının artması ilə bağlı göstəricilər əks olunub. O, ölkədə əmək bazarında gender bərabərsizliyinin aradan qaldırılması istiqamətində bir çox işlərin görüldüyünü, bununla bağlı qanunvericiliyə müvafiq dəyişikliklərin edildiyini, həmçinin gender əsaslı və məişət zorakılığının aradan qaldırılması, zərər çəkmiş şəxslərin hüquqlarının müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün lazımi normativ-hüquqi aktların qəbul olunduğunu qeyd edib.

İclasda “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə etimad məsələsinin həll edilməsi hüququnun əlavə təminatları haqqında” Konstitusiyaya Qanununda dəyişiklik edilməsi layihəsi (üçüncü oxunuş) müzakirəyə çıxarılıb. Dəyişikliyə əsasən, Nazirlər Kabineti hər il martın 31-dək Milli Məclisin yaz sessiyasında Nazirlər Kabinetinin fəaliyyəti haqqında hesabat verəcək. Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi qəbul olunub.

Sonra “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşların vizadan qarşılıqlı azad edilməsi haqqında Saziş”in təsdiq olunması məsələsinə baxılıb və müzakirələrdən sonra sənəd təsdiqlənib.

Yaz sessiyasında 14 iclas keçirilib, 65 qanun qəbul olunub

Yaz sessiyasına yekun vuran spiker Sahibə Qafarova bildirib ki, Konstitusiyanın 88-ci maddəsinin II hissəsinə uyğun olaraq, 85 deputat növbədənkenar sessiyanın çağırılması üçün müraciət edib. Müraciətə əsasən iyun ayında növbədənkenar sessiya keçiriləcək.

Nardar BAYRAMLI

Dünyanın enerji gündəliyi Bakıda müəyyənləşir

BAKU ENERGY WEEK

Zəngin resurslara malik olan və transmilli şirkətlərlə uğurlu əməkdaşlıq modeli quran Azərbaycanın enerji sektoruna beynəlxalq maraq artmaqda davam edir. Bunu "Bakı Enerji Həftəsi"nə ("Baku Energy Week") ildən-ilə daha çox sayda iştirakçının qoşulması əyani şəkildə təsdiqləyir. Respublikamız 1-4 iyun tarixlərində keçiriləcək növbəti "Baku Energy Week"-ə hazırlaşır. Qlobal enerji liderləri paytaxtımızda regionun aparıcı sənaye tədbirində bir araya gələcəklər.

İştirakçı ölkələrin coğrafiyası genişlənir

"Baku Energy Week" özündə üç mötəbər tədbiri birləşdirir: 30-cu Yubiley Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisi - "Caspian Oil and Gas", 13-cü Xəzər Beynəlxalq Energetika və Yaşıl Enerji Sərgisi - "Caspian Power" və 30-cu Yubiley "Baku Energy Forum". "Itca Caspian" şirkətinin layihə meneceri Nailə Əliyevanın verdiyi məlumata əsasən, "Caspian Oil and Gas" və "Caspian Power" sərgilə-

ri Bakı Ekspo Mərkəzində, "Baku Energy Forum" isə ekoloji konseptdə inşa edilmiş Bakı Konqres Mərkəzində təşkil ediləcək.

Növbəti "Baku Energy Week"-də 39 ölkədən 267 şirkət iştirak edəcək. Yubiley tədbirinə qatılacaq ölkələrin coğrafiyasının genişlənməsi çox mühüm tendensiya. Bu il ölkələr arasında Azərbaycanla yanaşı, Almaniya, Amerika Birləşmiş Ştatları, Avstriya, Belarus, Belçika, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya, Bolqarıstan, Çexiya, Çin, Estoniya, Finlandiya, Fransa, Gürcüstan, Hindistan, İsveç, İsveçrə, İtaliya, Qazaxıstan, Qvineya-Bisau, Lüksemburq, Macarıstan, Misir, Monako, Niderland, Norveç, Özbəkistan, Pakistan, Polşa, Rumıniya, Rusiya, Sinqapur, Səudiyyə Ərəbistanı, Slovakiya, Sloveniya, Türkiyə, Ukrayna, Yaponiya, həmçinin Almaniya Federativ Respublikası Milli paviyon ilə iştirak edir.

Tədbirə qatılacaq ölkələrin coğrafiyasının genişlənməsi "Baku Energy Week"-in dünyada əlvə-

rişli platforma kimi nüfuzunun artmasını əyani şəkildə təsdiqləyir. İştirakçılar burada həm Azərbaycanın diversifikasiya edilmiş enerji siyasəti və enerji potensialı barədə məlumatlar alır, həm də hazırkı geosiyasi və geoiqtisadi realiaqlar şəraitində yaranan tendensiyalar ətrafında fikir mübadiləsi aparır, yeni tanışlıq və əməkdaşlıq imkanları qazanırlar. "Bu il sərgi iştirakçılarının təxminən 70 faizini xarici şirkətlər, 30 faizini isə yerli müəssisələr təşkil edir. Bu, yüksək səviyyəli beynəlxalq əməkdaşlıqla yanaşı, yerli biznesin fəal iştirakını da bir daha nümayiş etdirir. Sərginin daimi iştirakçıları olan sənayenin aparıcı şirkətləri sərgi sahəsinin 40 faizini əhatə edir. Ənənəvi olaraq, onların bir çoxu enerji sektorunun inkişafına töhfələrini təsdiqləyərək sponsor kimi iştirak edirlər", - deyər Nailə Əliyeva vurğulayıb.

Süni intellekt, dekarbonizasiya ilə bağlı yeniliklər təqdim olunacaq

30-cu Yubiley Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz - "Caspian Oil and Gas" sərgisinin əhatə etdiyi mühüm bölmələrə neft və qaz yataqlarının işlənməsi, neft və qazın nəqli və hasilatı, telekommunikasiya və IT, neft və qaz emalı, enerji sektorunda tikinti-quraşdırma işləri, innovativ texnologiyalar və s. daxildir. Sərgidə süni intellekt, dekarbonizasiya, qazma sahəsində, eləcə də neft və qeyri-qaz məhsullarının istehsalı və saxlanması ilə bağlı yeniliklər də təqdim olunacaq.

Verilən məlumata görə, 13-cü Xəzər Beynəlxalq Energetika və

Yaşıl Enerji - "Caspian Power" sərgisində beynəlxalq və yerli şirkətlərin energetika, yaşıl enerji mənbələrinin inkişafı və istifadəsi sahəsindəki yeniliklər və bununla bağlı təkliflər gündəmdə olacaq. Sərgidə günəş enerjisi, külək enerjisi, geotermal enerji, istilik energetikası, maşınqayırma və enerji avadanlıqları, elektrik nəqliyyat vasitələri, enerji resurslarına qənaət edən texnologiyalar və digər sektorlar üzrə məhsul və xidmətlər, eləcə də yeni layihələr nümayiş ediləcək.

30-cu Yubiley "Baku Energy Week" çərçivəsində həmçinin "Smart Energy Hub" adlı xüsusi startap zonası təqdim olunacaq. Layihənin önəmindən bəhs edən "Itca Caspian" şirkətinin rəsmisi bildirib: "Burada yerli və xarici ölkələrdən olan startap layihələri təqdim ediləcək və ümumilikdə 10 stend nümayiş olunacaq. Bu zona startapçılara öz qabaqcıl həllərini və strategiyalarını enerji sahəsinin aparıcı şirkətləri və digər maraqlı tərəflərə təqdim etmək üçün unikal imkan yaradacaq. Bakı Enerji Həftəsinin 30 illik təcrübəsindən bəhrələnərək, startaplar burada ənənəvi enerji, yaşıl enerji, neft-qaz, nəqliyyat və logistika sahələrinə dair layihələrlə iştirak edəcəklər".

Azərbaycanın 3 mərhələdə həyata keçirdiyi ədalətli enerji siyasəti

Azərbaycanın ədalətli enerji siyasəti üç mühüm mərhələni əhatə edir. Birinci mərhələdə respublikamızın Avropa ilə enerji dialoqu yalnız neft segmenti üzrə idi. Uzaqgörən siyasətçi Heydər Əli-

yevin işləyib hazırladığı yeni neft strategiyası 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanan "Əsrin müqaviləsi" ilə həyata vəsiqə aldı. Bu müqavilə üzrə cəlb olunan böyük həcmli xarici investisiyalar və əldə olunan neft gəlirləri ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı üçün yeni üfütqələr açdı.

Ölkəmizin enerji dialoqunun ikinci mərhələsi qaz segmenti üzrədir. Bütövlükdə, Azərbaycanın

Azərbaycandan Avropa bazarına qaz təchizatının həcmi iki dəfə artacaq.

Azərbaycanın Avropa ilə üç onilliyi əhatə edən enerji əməkdaşlığının yeni istiqaməti isə "yaşıl enerji" üzrədir. Bu, həm Avropa, həm də Azərbaycan üçün yeni bir çağırışdır. "Qoca qitə" enerji təhlükəsizliyinin transformasiyasında "yaşıl enerji"yə keçidi mühüm prioritetlərdən biri kimi bə-

təsdiq edilmiş mavi yanacaq ehtiyatlarının həcmi 2,6 trilyon kubmetrə bərabərdir. Proqnozlaşdırılan qaz ehtiyatlarımız isə bundan xeyli çoxdur. Yeni çağırışlar şəraitində Azərbaycanla Avropa arasında mavi yanacaq segmenti üzrə enerji dialoqunun aktuallığı heç vaxt olmadığı qədər artıb. Məlum geosiyasi realiaqlar fonunda Avropanın yeni təchizat mənbələrinə böyük ehtiyacı yaranıb. Azərbaycan bu ehtiyası qarşılamğa hazır və qadir ölkədir. Hazırda respublikamızdan "qoca qitə"nin 10 ölkəsinə qaz ixrac olunur və bu coğrafiyanın genişlənməsi tam realdır. İmzalanmış müvafiq memorandum əsasən 2027-ci ilə qədər

yan edib. Eyni zamanda, Azərbaycan bu sahədə zəngin potensialı var. Artıq ilkin hesablamalar aparılıb, yalnız Xəzər dənizində 157 qıqavat həcm proqnozlaşdırılıb. Ölkəmiz quruda da zəngin bərpə olunan enerji potensialına malikdir. Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində işğaldan azad etdiyi ərazilər də bərpə olunan enerji mənbələri ilə kifayət qədər zəngin bir diyardır. İlkin dəyərləndirmələrə əsasən, bəhs olunan ərazilərdə külək, günəş və hidroenerji stansiyalarının potensialı 10 qıqavatdan çoxdur.

Mübariz ABDULLAYEV

Regional inkişaf diqqət mərkəzində

İndiki mərhələdə Vətən müharibəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası, ora Böyük Qayıdışın təmin olunması ölkə gündəliyinin mühüm prioriteti kimi müəyyənəndirilmiş də, digər bölgələrə də diqqət və qayğı azalmayıb. Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunmuş ərazilər kimi, başqa bölgələrə də tez-tez səfərlərə getməsi bunu bir daha təsdiqləyir. Elə bugünlərdə dövlətimizin başçısı İsmayıl rayonuna səfərə gedib, burada mühüm yol infrastrukturunu layihəsinin icrası ilə tanış olub, yeni sosial-iqtisadi təyinatlı obyektlərin açılışına qatılaraq Özünün dəyərli tövsiyələrini verib.

Regional inkişaf ölkənin əsas prioritetlərindən biri kimi

Müstəqil Azərbaycan hər cəhətdən nümunəvi inkişaf modelinə malikdir. Həmçinin respublikamızın regional inkişaf konsepsiyası da bir sıra üstün cəhətləri ilə fərqlənir. Müqayisələr apardıqda biz ayrı-ayrı ölkələrdə inkişafın sırf paytaxtlar və yaxud iri şəhərlər üzrə mərkəzləşdiyinin şahidi oluruq. Azərbaycan isə fərqli yol tutub. Son 20 ildən artıq müddətdə Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi, qəbul etdiyi mühüm qərarlar, ardıcılıqla aparılan islahatlar və böyük həcmli investisiya qoyuluşu sayəsində bütün ölkə üzrə tarazlı inkişaf təmin olunub.

Azərbaycan əhalisinin təxminən yarısı bölgələrdə yaşayır ki, bu da ölkəmizdə regional inkişafın prioritetliyini şortləndirir. Azərbaycanda sürətli inkişafın bütün ölkə üzrə təmin edilməsi strategiyası konseps-

tual səciyyə daşıyır. Regional inkişaf proqramları çərçivəsində yaradılan müasir infrastruktur bütün ölkə üzrə iqtisadi inkişafa güclü təkan verib. O cümlədən regionlarda ənənə-

rə uyğun təsərrüfat sahələri canlandırılıb, kənd təsərrüfatının pambıqçılıq, baramaçılıq,

tütünçülük kimi əmək tutumu böyük, gəlir imkanları daha çox olan istiqamətləri inkişaf etdirilib. Bütün ölkə üzrə aqrar sektorun yeni yavaşmalar və innovasiyaların tətbiqi yolu ilə inkişaf etdirilməsinə xüsusi diqqət göstərilir. Qeyd edək ki, bəhs olunan dövrdə respublika üzrə 51 aqropark yaradılıb. Prezident İlham Əliyevin aqrar

sahədə sahibkarlığın inkişafının stimullaşdırılması ilə bağlı qəbul etdiyi bir sıra qərarlar,

imzaladığı sənədlər nəticəsində bu gün ölkəmizin istehsalı olan məhsullar "Made in Azerbaijan" brendi ilə Çindən ABŞ-a qədər dünyanın yüzlərlə dövlətinə ixrac edilir.

İqtisadi inkişafı paralel şəkildə, regionlarda əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində də məqsədyönlü tədbirlər görülür. Məhz regionlara olan diqqət və qayğının nəticəsidir ki, ötən müddətdə 3200-dən çox məktəb binası, 750-dən çox tibb müəssisəsi tikilib və ya əsaslı təmir edilib, 40-dan çox Olimpiya Mərkəzi və yüzlərlə müxtəlif idman qurğuları istifadəyə verilib. Eyni zamanda, kənd yollarının abadlaşdırılması, su, qaz, elektrik təminatının gücləndirilməsi bölgələrdə yaşayan insanların həyat səviyyəsini yüksəldir və vətəndaş məmnunluğunu artırır.

sində yol 8,8 kilometr qısaldı. Yolboyu Ağsuçay çayı üzərində asma körpü inşa olundu. Körpüdə işlərin 40 faizi

Dövlət başçısının səfərləri regional inkişafa güclü impuls verir

yerinə yetirilib. Körpüdən sonra yolun davamı olaraq uzunluğ 885 metr olan tunnelin tikintisi aparılır. Ümumilikdə yeni layihə üzrə yolboyu tunnel və biri asma olmaqla 17 körpü layihələndirilib.

Prezident İlham Əliyevin İsmayıl şəhərində açılışına qatıldığı 1296 şagird yerlik internat tipli "Talistan" liseyinin binasının inşası Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə reallaşdırılan "Yeniləşən Azərbaycan" yeni məktəb" proqramı çərçivəsində inşa olunub. Dörd mərtəbədən və 5 korpusdan ibarət binada 56 sinif otağı, kimya, fizika və biologiya laboratoriyaları, informatika, texnologiya, gənclərin çağır-

İsmayılıda həmçinin Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə "Azerbaijan Coca-Cola Bottlers" MMC-nin yeni istehsal müəssisəsinin açılışı da baş tutub. Rayonun Topçu kəndində yerləşən bu müəssisə 15 hektar ərazidə inşa edilib və illik 165 milyon litr istehsal gücünə malikdir. Layihənin investisiya dəyəri 80 milyon manatdır. Beynəlxalq keyfiyyət və təhlükəsizlik standartlarına cavab verən müəssisədə 100-dən çox yerli sakin daimi işlə təmin olunub. Bu, "Coca-Cola Bottlers" MMC-nin ölkəmizdə ikinci istehsal müəssisəsidir. Yeni müəssisə tərəfindən istehsal olunacaq məhsulların əsasən daxili bazarda satışı nəzərdə tutulub. Müəssisə İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən təqdim edilən investisiya təşviqi sənədi çərçivəsində 7 il müddətində mənfəət və gəlir vergisindən 50 faiz güzəşt əldə edib. Bundan əlavə, əmlak və torpaq vergisindən, texnika, texnoloji avadanlıq və qurğuların idxalına görə ƏDV-dən və gömrük rüsumlarından azad olunub. Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu tərəfindən layihənin maliyyələşdirilməsinə 10 milyon manat güzəştli kredit ayrılıb.

MÜBARİZ

Dövlət başçısının müntəzəm hal alan səfərləri regional inkişafa güclü impuls verən amil qismində çıxış edir. Son illərin statistikasına diqqət yetirsək, görürük ki, Azərbaycan Prezidenti hər il təqribən 15 rayona (işğaldan azad edilmiş ərazilər istisna olmaqla) səfərlər həyata keçirir. Dövlət başçısının bölgələrə səfərləri Naxçıvan, Gəncə - Daşkəsən,

Qazax - Tovuz, Quba - Xaçmaz, Lənkəran - Astara, Mərkəzi Aran, Mil - Muğan, Şəki - Zaqatala və digər istiqamətlər olmaqla, ölkənin bütün regionlarını əhatə edir. Regionlara səfərlər adətən dövlət başçısının iştirakı ilə baş tutan mühüm tədbirlərlə yadda qalır. Bu baxımdan İsmayılıya səfər də istisnaqlı təşkil etməyib. O cümlədən səfər çərçiv-

vəsində Prezident İlham Əliyev Bakı-Şamaxı-Muğanlı-İsmayılı-Qəbələ avtomobil yolunun Muğanlı-İsmayılı-Qəbələ hissəsində görülən işlərlə tanış olub.

Bildirilib ki, layihə üzrə ümumilikdə işlərin 70 faizi icra edilib. İkinci texniki dərcəyə uyğun qurulan yolun ümumi uzunluğu 85,6 kilometrdir. Yenidənqurma nəticə-

Ermənistan əməkdaşlıqda maraqlıdırsa...

Azərbaycanın Vətən müharibəsində qazandığı qələbə bölgənin təhlükəsizlik meyarını müəyyənləşdirdiyi qədər həm də əməkdaşlıq perspektivini formalaşdırdı. Belə ki, post-müharibə dövrünün reallıqları arasında münasibətlərin normallaşması, bölgədə yeni iqtisadi sistemin qurulması kimi faktorlar da yer almaqdadır. Bu istiqamətdə davam edən proseslər müsbət trayektoriyalı inkişaf xətti

bu mərhələ regiondakı indiyə qədər formalaşan platformaları daha da təkmilləşdirir - "3+3" formatı kimi müəyyənləşdirilən, Azərbaycan ilə Türkiyənin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən platforma region problemlərinin regiondan kənar ölkələrin iştirakı olmadan, regional əməkdaşlıqların möhkəmləndirilməsini əks etdirməkdədir. Qeyd edək ki, "3+3" formatında ilk iclas Gürcüstanın iştirakı olma-

Sülh sazişini imzalamalıdır...

layib. Bu barədə Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyindən "Sputnik Armenia"-nın sorğusuna cavab olaraq məlumat verilib. Nazirlikdən

tı bölgədə sülhün yaranması üçün formalaşdırılmayıb - onun missiyası iqtisadi əməkdaşlıq platforması təşkil etmək, bütövlükdə bölgənin maraqlarını özündə ehtiva

Azərbaycan isə bütün hallarda istər təşəbbüskarı olduğu, istərsə də iştirakçı kimi təmsil olunduğu layihələrin ilk növbədə global səmərəsini düşünür - ölkəmiz üçün bölgənin ümumi inkişaf tempinin yüksəlməsi əsas hədəfdir. Məhz ölkəmizin səyi nəticəsində Cənubi Qafqaz yeni iqtisadi-siyasi nizamın ən mühüm elementlərindən biri qismində çıxış edir. Həm Şərqi, həm də Qərbin geosiyasi ma-

sürməklə bu prosesi başlatdı - baxmayaraq ki, qalib ölkədir, Bakı yenə də sülh və əməkdaşlıq uğrunda səylərini ortaya qoyur. Şərqi-Qərbi, Şimal-Cənub dəhlizlərinin qovşağında yerləşən Azərbaycan bütün mənalarda bölgə üçün birləşdirici və sabitləşdirici faktor kimi çıxış edir. Bu gün Yaxın və Orta Şərqdən üzü Türkiyə, İran, hətta Cənubi Qafqaza doğru irəliləyən hərbi kateklizmlərin

nə malikdir - Cənubi Qafqazın stabil və sabit ünvan kimi şöhrət qazanması, tanınması, global layihələrin bizim coğrafiyada təşəkkül tapması bütövlükdə region üçün yeni perspektiv deməkdir. Azərbaycanın yürütdüyü siyasətin hədəfi məhz budur - əsas prioritetimiz Cənubi Qafqaz üçün yeni inkişaf tempi qazandırmaqdır. Sülhün imzalanmasına bir addım qalmış mənzərə təxminən bu formada - Azərbaycan dünyanın yeni iqtisadi münasibətlər sisteminə özünəməxsus yerə malik olan yeni iqtisadi-siyasi güc mərkəzinin formalaşdırılması üçün əməkdaşlıq platforması təklif edir, bu yolda ortaya çıxan maneələri aradan qaldırmaq üçün bütün diplomatik, iqtisadi, siyasi rəqaqlarından istifadə edir.

Azərbaycanın təşəbbüsü ilə...

Sülhlə paralel inkişaf edən və özündə əməkdaşlığı ehtiva edən

dan xarici işlər nazirlərinin müavinləri səviyyəsindən 2021-ci il dekabrın 10-da tarixində Moskva-da keçirilmişdi. Sonrakı tədbir isə 2023-cü ilin oktyabrında XİN başçıların iştirakı ilə Tehrandə reallaşdı. Moskva toplantısında iqtisadiyyat, energetika, ticarət, nəqliyyat, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, təbii ehtiyatlar, təhsil, mədəniyyət, turizm kimi sahələr üzrə əməkdaşlığın perspektivi nəzərdən keçirilmişdisə, Tehrandə baş tutan beşərəfli görüşdə regional kommunikasiya məsələsi də müzakirə predmetinə çevrilmişdi. Bu formatda növbəti görüş isə ötən ilin oktyabrında Türkiyədə baş tutdu.

Ermənistan ev sahibliyi etmək niyyətindədir...

Yeri gəlmişkən, yayılan xəbərə görə, Ermənistan "3+3" formatında nazirlərin növbəti görüşünü keçirməyə hazır olduğunu təsdiq-

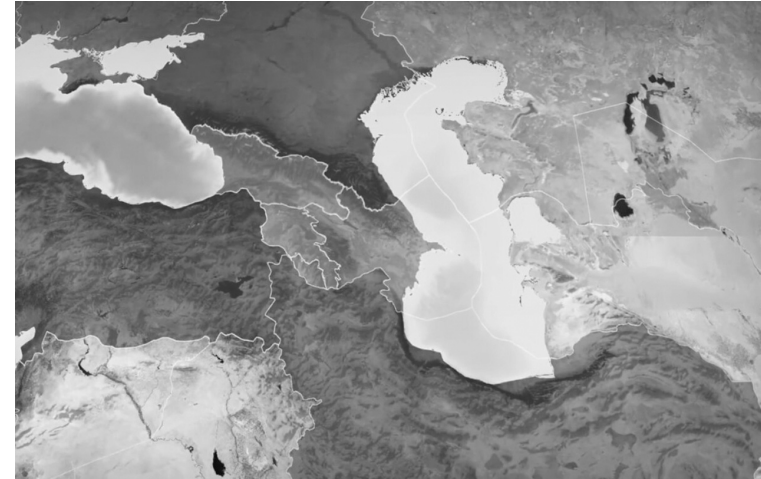
bildirilib ki, bu barədə hələ 2024-cü ildə bəyan edilib. "Ermənistan hələ 18 oktyabr 2024-cü il tarixində İstanbula "3+3" məşvərət platformasının üçüncü görüşü zamanı növbəti nazirlər görüşünü qəbul etməyə hazır olduğunu bildirib", - XİN-dən bildirilib. Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyindən onu da əlavə ediblər ki, görüşün tarixi və yeri müəyyən edilərkən ictimaiyyətdə məlumat verıləcək.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanla birgə mətbuat konfransında bildirmişdi ki, Cənubi Qafqaz üzrə "3+3" formatında üçüncü görüş hazırlıq mərhələsindədir. O, vurğulamışdı ki, Moskva növbəti iclasların Bakı və İrəvanda keçirilməsini təklif edir.

Azərbaycanın regional əhəmiyyəti

Düzdür, bu əməkdaşlıq forma-

gənin maraqlarını özündə ehtiva edən addımların atılmasını təşviq etməkdir. Bu mənada, siyasi analitiklər analoji toplantılarda sülh və ya münasibətlərin normallaşması ilə bağlı müzakirələrin keçirilməməsini anlaşılan hesab edir. Danılmaz həqiqətdir ki, regionda iqtisadi münasibətlərin inkişafı və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün ən vacib şərtlərdən biri məhz Ermənistanın öz qonşuları ilə münasibətlərini sülh və ədalət çərçivəsində qurmasına əsaslanır. Rəsmi İrəvan anlamalıdır ki, indiki halda iqtisadi inkişaf, regional əməkdaşlıq, qarşılıqlı anlaşma onların siyasi müstəqilliyini də təmin etmək iqtidarındadır. Əks halda, Ermənistan bütövlükdə siyasi-iqtisadi dalan olmaqdan xilas ola bilməyəcək. İstanbul toplantısı da məhz bu mənada xüsusi əhəmiyyət daşıyır, streotiplərin dağıdılması üçün əsas məqamlardan sayılır.

raq dairəsində olan coğrafiyamızı "vazkeçilməz" edən məhz burada yaradılan sabitlik faktorudur. Azərbaycanın iradəsi ilə qətiləşən sabitlik isə iqtisadi əməkdaşlığın əsas təməl prinsiplərindən biri qismində çıxış edir.

İrəvan anlamalıdır ki...

Bütün bunlarla yanaşı, Ermənistan bu gün daha çox sülhün imzalanması prosesinə diqqət yetirməlidir - bu ilin martından razılaşdırılmış sülh sənədi rəsmiləşməlidir. Bunun üçün isə Ermənistanın son addımları atması lazımdır. İrəvan həm öz Konstitusiyasını dəyişməli, həm də ATƏT-in Minsk qrupunun ləğvi ilə bağlı müraciət etməlidir. Ortada olan zəmin şərtləri əsaslı mahiyyət kəsb edir. Əgər Ermənistan sülh və əməkdaşlıqda maraqlıdırsa, üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirməli və bölgənin ümumi inkişafı üçün öz töhfəsini verməlidir. Azərbaycan 2022-ci ildə sülh təşəbbüsü irəli

qarşısının alınmasında Azərbaycan faktorunu mühüm istinad nöqtəsi sayılır - özünün xarici siyasət kursunda yalnız əməkdaşlığı əsas götürən, hərbi qarşıdurmalarda neytrallığını qoruyan və bütün ölkələrlə yaxın münasibətə üstünlük verən Azərbaycan bu tarixi-regional gərginliyin aradan qalxması üçün ən real və potensial "açar" rolunu oynayacaq ölkədir. Bütün tərəflərlə yaxın münasibətlərə malik Azərbaycan bölgənin gələcək təhlükəsizliyi üçün seçilmiş ünvanıdır - anlaşılmazlıqların aradan qalxmasında, dialoqların qurulmasında Bakının iştirakı həlledicidir. İrəvan isə reallığı dərk etməli və anlamalıdır ki, inkişafın əsas düsturu məhz regional əməkdaşlığın sülh və təhlükəsizlik şəraitində inkişaf etdirilməsidir. "3+3" formatı isə bu yöndə ən mühüm yollardan biridir...

P.İSMAYILOV

Ermənistan KTMT-yə gəlmədi...

Bişkekdə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına (KTMT) üzv ölkələrin müdafiə nazirlərinin növbəti toplantısı da Ermənistansız keçdi. İclas çərçivəsində təşkilatın kollektiv qüvvələrinin fəaliyyətini də gündəmdə olub. Qeyd olunub ki, KTMT qüvvələri müasir dövrün hərbi təhdid və çağırışlarına qarşı

İrəvan bu dəfə də müttəfiqləri ilə bir masa arxasına oturmadı

birlikdə cavab verməyə hazırdır. İclasda Belarus, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Rusiya və Tacikistanın müdafiə nazirləri, həmçinin KTMT-nin

baş katibi, Katiblik və Birleşmiş Qərargahın nümayəndələri iştirak ediblər. Görüş zamanı 2026-2030-cu illəri əhatə edən yeni hərbi əmək-

daşlıq planı təsdiqlənib. Ermənistan növbəti dəfə öz müttəfiqləri ilə bir masa arxasında oturmayıb. Halbuki son dövrlərdəki proseslər

onu göstərirdi ki, artıq "buzlar" əriməyə başlayıb. Buna qədər bir neçə dəfə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan ölkəsinin KTMT-dən

çıxmağı planlaşdırmadığını demişdi - paralel olaraq ötən həftə Ermənistanda səfərdə olan Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov da İrəvan-KTMT əməkdaşlığının yenidən bərpa olunacağına işarə vurmuşdu. Amma proses göstərir ki, işlər "planlaşdırılan" şəkildə inkişaf etməyib...

Bəyanat verir, amma...

Ümumiyyətlə, artıq bir neçə ildir ki, rəsmi İrəvan KTMT çərçivəsində keçirilən fərqli strukturların görüşlərinə qatılmır, keçirilən hərbi təlimlərdə iştirak etmir. İrəvan 2023-cü il yanvar ayında öz ərazisində KTMT təlimlərinin keçirilməsini etiraz etmiş həmin ilin martında isə öz nümayəndəsini KTMT rəhbərinin müavini vəzifəsinə təyin etməkdən boyun qaçırmışdı. 2023-cü ilin noyabrında Ermənistan baş naziri İrəvanda keçirilən KTMT sammitinin yekun sənədini imzalamamışdı.

Ötən il fevralın 22-də Nikol Paşinyan Ermənistanın KTMT-də iştirakının "dondurulduğunu" bildirmişdi. 2024-cü ilin mayında isə Paşinyan Ermənistanın KTMT-nin maliyyələşdirilməsindən də imtina etdiyini bəyan et-

mişdi. Ardından həmin ayın sonunda Almatıda keçirilən KTMT Müdafiə Nazirləri Şurasının işində də iştirak etməmişdi. Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan isə KTMT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının ötən ilin iyu-

İki stul arasında...

zident administrasiyası ilə əlaqələri gücləndirməyə çalışdı. Bayden-Blinken administrasiyasının dəstəyi nəticəsində İrəvan özünü ABŞ-ın yaxın "tərəfdaşı" kimi qələmə verməyə başladı. Amma nəticə bir daha onu göstərir ki, Qərbin Ermənistanı Cənubi Qafqazda özünün əsas tərəfdaşı kimi görmək niyyəti olmayıb - daha çox bu ölkədən geosiyasi alət kimi istifadə edilib. Hətta Avropa İttifaqı Ermə-

nistana müşahidə missiyası göndərsə də, bu addım təhlükəsizlik baxımından real bir müdafiə təminatı kimi xarakterizə oluna bilməzdi. ABŞ-ın isə Ermənistanı o dövrdəki marağı Bayden administrasiyasının erməniperəst mahiyyəti ilə lokallaşdırdı. Bu baxımdan İrəvan faktiki olaraq hər iki tərəfdən - həm KTMT-dən, həm də Qərbdən - eyni anda uzaq düşmək dövrünü yaşayır.

İrəvanın "son" gedışı...

Bişkekdə keçirilən KTMT üzvü olan ölkələrin müdafiə nazirlərinin iclasında Ermənistanın yenidən iştirak etməməsi rəsmi İrəvanın geosiyasi kursu ətrafında sualları daha da artırır. Vurğulandığı kimi, Rusiya

xarici işlər naziri Sergey Lavrovun son İrəvan səfəri çərçivəsində verilən açıqlamalar Ermənistan-Rusiya münasibətlərində "buzların əriməsi"nə ümid yaratmışdı. Amma baş verənlər göstərdi ki, Ermənistan

Yeganə çıxış yolu Azərbaycanla sülhü imzalamadır...

Azərbaycanın 2020-ci il Vətən müharibəsindəki qələbəsi və regionda formalaşan yeni geosiyasi balans fonunda Ermənistanın hələ də siyasi müəmmalar içində dolanması üçün "seytnot" yaradıb. İrəvan nəticədə özünü daha da təcrid vəziyyətinə salır. Amma çıxış yolu var - Azərbay-

xili siyasi legitimliyi qorumaq üçün zaman-zaman Qərb yönümlü bəyanatlar verir - lakin praktik addımlar atmır. Hazırkı vəziyyət isə Ermənistan üçün "seytnot" yaradıb. İrəvan nəticədə özünü daha da təcrid vəziyyətinə salır. Amma çıxış yolu var - Azərbay-

hələ də Qərb kursundan tamamilə vaz keçməyib və "Moskva-yə dönmək"də tərəddüd edir. Lavrovun səsləndirdiyi əməkdaşlıq mesajları Ermənistanın KTMT-dən və ümumiyyətlə Rusiya ilə hərbi-siyasi blokdan kənarda qalmasının rəsmi Moskva tərəfindən xoş qarşılanmadığını açıq şəkildə göstərirdi. Onun səfəri Moskvanın Ermənistanı yenidən regional təhlükəsizlik platformalarına qaytarmaq istiqamətində son diplomatik cəhdlərindən biri kimi qiymətləndirilirdi.

Buna baxmayaraq, Ermənistan nöinki KTMT iclasında iştirak etmədi, hətta Bişkekdəki görüşlə bağlı heç bir rəsmi bəyanat da vermədi. Bu, Paşinyan hökumətinin açıq şəkildə Qərbin orbitində qalmaq istəyini də nümayiş etdirən fakt kimi qəbul oluna bilər.

canın irəli sürdüyü şərtlərə əməl edərək sülh sənədinin imzalanması Ermənistan üçün yeganə çıxış yoludur. Bu yolla Ermənistan özünün müstəqilliyini "əlan" edə bilər. Çünki Azərbaycanın bölgənin inkişafı üçün planlaşdırdığı layihələrdə iştirakı Ermənistanı dövlət kimi təsdiqləyəcək. Əks halda Ermənistan regional və global güclər arasında "get-gəl"də qalacaq.

SADİQ

Bakı tərəfdaşlığının inkişafında maraqlıdır

Aİ-Azərbaycan Təhlükəsizlik Dialoqunun 6-cı iclası keçirilib

Etibarlı enerji təchizatçısı

“Aİ regional əməkdaşlığın mühüm rolunu, Azərbaycan isə Aİ-nin ən böyük ticarət tərəfdaşı olduğunu bir daha təsdiqləyib. Aİ enerji təhlükəsizliyi çərçivəsində Azərbaycanı etibarlı qaz tədarükünün vacibliyinə diqqət çəkib. Aİ-Azərbaycan tərəfdaşlığı və əməkdaşlığı Sazişinə uyğun ikitərəfli əməkdaşlığın bütün istiqamətlərində işlərin aparılmasının zəruri olduğu vurğulanıb. Azərbaycan COP29-un ev sahibi kimi bərpa olunan enerjinin artırılmasına dair öhdəlik və ambisiyalarını xatırladı. Azərbaycan işğaldan azad edilmiş ərazilərinin minarlarından təmizlənməsində Aİ-nin dəstəyinə görə minnətdarlığını ifadə edib. Aİ yenidənqurma işlərini asanlaşdırma biləcək alətləri tədqiq etməyə hazır olduğunu

bildirib. Azərbaycan Avropa Sülh Fondu ilə rəsmi sorğusunu bir daha bəyan edib”, - deyərək bildirilib. Vurğulanıb ki, görüş iştirakçıları Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesində növbəti addımları da müzakirə ediblər.

Xatırladaq ki, Aİ-Azərbaycan Təhlükəsizlik Dialoqunun beşinci iclası ötən il iyunun 13-də Brüsseldə keçirilmişdi. Həmin toplantıda da Aİ ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərin vəziyyəti, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran aktual xarici və təhlükəsizlik siyasəti məsələləri ətrafında açıq fikir mübadiləsi aparılmışdı.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan milli maraqları çərçivəsində Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığa

Münasibətlərdə yeni səhifə

Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, mayın 22-də Brüsseldə Aİ-Azərbaycan Təhlükəsizlik Dialoqunun 6-cı iclası keçirilib. İclasda Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev və Avropa İttifaqının Xarici Fəaliyyət Xidmətinin baş katibinin müavini Olof Skug həmsədrlik ediblər. İclasın yekunu olaraq Avropa İttifaqı tərəfindən yayılan bəyanatda deyilir ki, Azərbaycanla Aİ xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri, o cümlədən enerji və nəqliyyat əla-

qələri sahələrində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi potensialı üzrə müntəzəm fikir mübadiləsinə davam etdirmək barədə razılığa gəliblər. Qeyd olunub ki, tərəflər Aİ ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərin vəziyyəti, o cümlədən qarşılıqlı maraq doğuran xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri ətrafında səmimi və konstruktiv fikir mübadiləsi aparıblar. Onlar son yüksək səviyyəli təmasları alqışlayıblar və tərəflərin ikitərəfli münasibətlərdə yeni səhifənin açılmasında maraqlı olduğunu nümayiş etdiriblər.

mayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallasın Azərbaycana ötən ay reallaşan səfəri də müsbət dəyərləndirilə bilər. Xanım Kallasın səfəri və səfər zamanı dövləti-

mizin başçısı ilə görüşü Azərbaycan-Aİ əlaqələrində dönüş nöqtəsi kimi dəyərləndirilməlidir. Bundan əlavə, Tiranada Avropa Siyasi Birliyinin növbəti sammiti çərçivəsində Aİ Şurası-

nın prezidentinin və Avropa Komissiyası rəhbərinin Prezident İlham Əliyevlə görüşü də Avropa İttifaqının Azərbaycana verdiyi önəmin göstəricisidir.

Azərbaycan Avropanın 10 ölkəsinə qaz ixrac edir

Avropa İttifaqının qaz və neft idxalından asılılığı kontekstində Azərbaycan faktiki olaraq enerji resurslarından azsaylı etibarlı təchizatçılarından birinə çevrilib və Cənub Qaz Dəhlizinin öz rolunu artırmaq imkanları getdikcə artır. Hazırda daha çox Avropa dövləti Azərbaycan qazının tədarükünə maraq göstərir. Bu gün ölkəmizdə yaxın regionlarda davam edən qeyri-sabit vəziyyət Avropanın enerji bazarında hökm sürən qeyri-müəyyənlik də Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini daha da artırmaqla yanaşı, etibarlı enerji mənbəyi statusunu da gücləndirib. Prezident İlham Əliyev hə-

yata keçirdiyi uzaqgörən siyasət nəticəsində ölkəmiz enerji təhlükəsizliyi baxımından Avropanın əsas tərəfdaşlarından birinə çevrilib. Məlumdur ki, 2022-ci il iyunun 18-də Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayenin ölkəmizə səfəri zamanı “Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Komissiyası tərəfindən təmsil olunan Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu” imzalanıb. Artıq nəzərdə tutulan hədəflərə doğru inamla irəliləyirik. Cənub Qaz Dəhlizi bu gün 12 ölkənin enerji təhlükəsizliyini təmin edir. Ha-

zırda 12 ölkə Azərbaycandan qaz alır və onlardan 10-u Avropa ölkəsi, 8-i isə Aİ-nin üzvüdür. Bütün bu səbəblərdən Avropa Komissiyası Azərbaycanı ümum-Avropa qaz təchizatçısı və etibarlı tərəfdaş adlandırır. Azərbaycan həm təşəbbüskar, həm təchizatçı, həm də beynəlxalq enerji koalisiyasının coğrafiyasını genişləndirən, Avropa ilə Asiya arasında körpü yaradan dövlətdir. Nəzərdə tutulan hədəflərin və layihələrin həyata keçirilməsi ilə Azərbaycanın Avropa məkanının enerji təhlükəsizliyi sistemində rolunu əhəmiyyətli dərəcədə artıracaq.

Nardar BAYRAMLI

“İstanbul masası” genişlənir

Avropa danışıqlar prosesinə daxil olur

Rusiya ilə Ukrayna arasında üç ildən çox davam edən müharibə atəşkəsəncəsi intervala daxil ola bilər. Son aylarda aktiv fəzaya qədəm qoyan hərbi qarşıdurma nəticəsində hər iki tərəf çoxsaylı itki verib - bunların arasında həm mülki vətəndaşlar, həm də əsgəri qüvvə var. Paralel olaraq hər iki tərəf həm də texniki qüvvə baxımından gün ərzində xeyli itkilərlə üzləşməkdədir. Lakin son zamanlar münəqişənin nizamlanması istiqamətində aparılan danışıqlar, xüsusilə ABŞ və Türkiyənin vasitəçiliyi ilə intensiv diplomatik təmaslar formalaşıb. Bu isə özlüyündə müharibənin başa çatacağına ümidlər yaradıb. Hər iki tərəf döyüş

əməliyyatlarının dayandırılması və cəbhə xətti boyunca atəşkəsin təmin olunması üçün memorandumun tərtibatı üzərində işləyir. Belə ki, Qərb və rus KİV-nin məlumatına görə, iyunun 2-də İstanbulda Rusiya və Ukrayna nümayəndələrinin növbəti görüşü baş tuta bilər. Ağ Evin mətbuat katibi Kerolayn Livitt jurnalistlərə açıqlamasında bildirib ki, Tramp administrasiyası gələn həftə İstanbulda Rusiya və Ukrayna arasında danışıqların bərpasına ümid edir. Livitt vurğulayıb ki, Tramp hər iki tərəfi dialoqa və birbaşa danışıqlara sövq etməyə çalışır. ABŞ rəsmisi, həmçinin qeyd edib ki, Vaşinqton

danışıqlarda iştirak etmək üçün Türkiyəyə nümayəndə heyəti göndərməyəcək. Ukraynada səfərdə olan Türkiyənin XİN rəhbəri Hakan Fidan isə həmkarı Andrey Sibiqa ilə birgə mətbuat konfransında bəyan edib ki, İstanbulda planlaşdırılan danışıqlar sülh prosesini irəli aparacaq - o, Ukraynada müharibənin bu ilin sonunadək başa çatmasının mümkün olduğunu deyib.

“Avropahılar” da İstanbula gələcək

Amerikanın “ABC News” telekanalının məlumatına görə, iyunun 2-də İstanbulda planlaşdırılan danışıqlarda Almaniya, Fransa və Böyük Britaniyanın təhlükəsizlik üzrə müşavirləri də iştirak edəcəklər. Qeyd etmək lazımdır ki, mayın 29-da Ukrayna Prezidenti Ofisinin rəhbəri Andrey Yermak ilə Böyük Britaniya, Almaniya, Fransa və İtaliya liderlərinin müşavirləri arasında telefon danışığı baş tutub. “İnterfaks-Ukrayna” agentliyi xəbər verir ki, Yermak Böyük Britaniya Baş nazirinin milli təhlükəsizlik üzrə müşaviri Conatan Pauell, Almaniya Kanslərinin xarici siyasət və təhlükəsizlik üzrə müşaviri Günter Zautter, Fransa Prezidentinin diploma-

tik müşaviri Emmanuel Bonn və İtaliya Baş nazirinin diplomatik müşaviri Pietro Karini ilə söhbətində yekun sülh üçün atılacaq addımlar, diplomatik söylərin koordinasiyası, Rusiya tərəfi ilə danışıqlar prosesi çərçivəsində növbəti görüşə dair müzakirələr aparılıb.

Müharibə bitmə... Güc balansını yenidən qurulacaq

Məsələ ilə bağlı politoloq Asif Nərimanlı “Yeni Azərbaycan” qəzetinə açıqlamasında avropalı rəsmilərin danışıqlar masasına dəvət olunmasının prosesə müsbət təsir göstərə biləcəyini deyib. “Müharibənin başa çatması üçün danışıqlar prosesində ABŞ, Rusiya və Ukrayna ilə yanaşı, Avropa İttifaqı, o cümlədən Böyük Britaniya, Fransa və Almaniyanın da iştirakı labüddür. Çünki danışıqlar masasında Ukraynanın taleyi ilə yanaşı, Şərqi Avropa regionunda geosiyasi müstəvidə mövqelərin bölüşdürülməsi və güc balansının müəyyən olunması ilə bağlı məsələlər də diqqət mərkəzində olacaq. Ukrayna münəqişəsi ətrafında aparılan hazırkı proses məhz buna hesablanıb. Bir müddət əvvəl ABŞ ilə Rusiya danışıqları birbaşa öz aralarındakı

aparmaqla Avropa İttifaqını prosesdən kənarda qoymuşdu - bu isə Aİ-ni və Avropa ölkələrini ciddi narahat edirdi. Avropa anlayır ki, Ukrayna müharibəsinə onların fikri nəzərə alınmadan son qoyularsa, bu, kontingentin mövqelərinin zəifləməsi ilə nəticələnməkdir”, - deyərək A.Nərimanlı vurğulayıb. Ekspert əlavə edib ki, Avropa ölkələri danışıqlarda iştirakçı olmayaçaqları təqdirdə, Ukraynanın Rusiya ilə mübarizəsinin davam edəcəyi şübhəsizdir.

Ortaq məxrəc əldə olunmur

“Əgər İstanbulda növbəti görüş baş tutacaqsa, bu görüşdə hər iki münəqişə tərəfi bir-birinə öz memorandumunu təqdim edəcək. Növbəti görüşün mahiyyəti məhz bu memorandumlardır. O ki qaldı, ortaqların gəlinməsinə,

bu, hələ qeyri-mümkün görünür. Həm Ukraynanın, həm də Rusiyanın şərtləri bəllidir və bir-biri ilə ziddiyyət təşkil edir. Rusiya daha sərt tələblər irəli sürür. Moskva Ukraynanı öz ərazilərindən imtina etməyə vadar edir. Ukrayna isə tələblərindən geri çəkilmir. Qərbin Ukraynaya hərbi və maliyyə dəstəyinin davam edəcəyi təqdirdə Kiyev asanlıqla güzəştə getməyəcək. Düzdür, ABŞ hazırda əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi Kiyevə güclü hərbi dəstək göstərmir

və bu da Ukraynanı müqavimət imkanlarını məhdudlaşdırır. Amma sülh danışıqları başlamayana qədər müharibə davam edir və döyüşlərdə hər iki tərəfin müqavimət gücü ortaya çıxır”, - deyərək A.Nərimanlı bildirib.

Yunis ABDULLAYEV

Azərbaycan balanslaşdırılmış siyasət yürüdür

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Azərbaycan Respublikasının dünya birliyinə integrasiyası, region ölkələri və digər dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Ölkəmizdə həyata keçirilən siyasətin əsas məqsədlərindən biri də dünya birliyinə integrasiya, beynəlxalq təşkilatlarla münasibətlərin daha da genişləndirilməsindən ibarətdir. Azərbaycan bu siyasəti 1990-cı illərin əvvəllərindən - Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsindən bəri uğurla davam etdirir. Dövlətimiz bu gün bölgə ölkələri ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq, beynəlxalq aləmdə öz sözünü demiş böyük dövlətlərlə uğurlu tərəfdaşlıq fonunda, həm də dünyanın aparıcı beynəlxalq qurumlarında kifayət qədər fəal iştirak edir. Möhkəm təməl üzərində yaradılan güclü iqtisadi potensial, toplanmış maliyyə resursları, cəmiyyətin bütün sahələrinin dinamik tərəqqisi, enerji, ərzaq təhlükəsizliyi kimi məsələlərin uğurla həlli Azərbaycanı tam müstəqil, milli maraqlara hesablanan xarici siyasət yürütməyə şərait yaradır.

Ünvanıyyətlə, həyata keçirilən qlobal miqyaslı tədbirlər Azərbaycanın dövlətlərə, region ölkələri ilə gücləndirməklə bərabər, həm də ölkəmizin dünya miqyasında nüfuzunun daha da artırılmasını, Cənubi Qafqazda lider dövlətə çevrilməsini şərtləndirir.

Azərbaycan vacib addımlar atır

Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin

üzvü Nəsim Məhəməliyev “Yeni Azərbaycan”-a açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan bir çox sahələrdə olduğu kimi, region ölkələri, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq istiqamətində də islahatlar siyasətinin davamlı tərkib hissəsi olaraq xüsusi addımlar atır: “44 günlük İkinci Qarabağ döyüşündən sonra Cənubi Qafqazda sabitliyin bərpa olunması ilə regionda geostrateji lider kimi Azərbaycan dövləti vacib addımlar atır. Şübhəsiz ki, dünya ictimaiyyəti, xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də yürüdülməsinə siyasət yüksək qiymətləndirilməkdədir”.

Dünya birliyinə integrasiya prosesi sürətlə gedir

N.Məhəməliyev qeyd edib ki, son dövrlər ölkəmizə olan marağın və inamın nəticəsində Azərbaycan dövlətinə bir çox sahələrdə çoxşaxəli əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı təkliflər artmaqdadır: “Bu da Azərbaycan dövlətinin güvənli bir dövlət, Prezident İlham Əliyevin güvənli bir şəxsiyyət, dövlət xadimi, ölkə rəhbəri olması və dünya liderləri arasında xüsusi çəkiyə malik olmasının da bariz nümunəsidir. Bu baxımdan dünya birliyinə integrasiya prosesinin sürətlə getdiyini sadəcə görmürük, eyni zamanda bu dövrün müasirləri olaraq hər birimiz öz sahəmizdə hiss edər və yaşayırıq.

Şübhəsiz ki, Azərbaycan dövləti atmış olduğu bütün addımlarını beynəlxalq hüquq normalarına əsaslanaraq, ədalət prinsipinə sığınaraq, ən əsası ölkəmizin milli maraqlarını rəhbər tutur. Bu da yalnız və yalnız Azərbaycan dövlətinə, Azərbaycan xalqına xidmətin vacib bir nümunəsidir ki, dövlət başçımızın rəhbərliyi altında həyata keçirilir”.

Ölkəmiz beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığa önəm verir

Parlament üzvünün sözlərinə görə, bu gün ölkəmizin dünya birliyinə integrasiyası, region ölkələri və digər dövlətlərlə, beynəlxalq

xalq təşkilatlarla əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi siyasəti Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi kursa əsasən balanslaşdırılmış və çoxşaxəli formada davam etdirilməkdədir: “İkiterəfli əlaqələrin inkişafına önəm verən Azərbaycan, ilk növbədə, qonşu dövlətlər olan Türkiyə, Rusiya və Gürcüstan ilə qarşılıqlı faydalı və hərtərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməkdədir. Azərbaycan həm də region dövlətləri arasındakı münasibətlərin geniş potensialından yararlanmaq məqsədilə yaradılan üçtərəfli formatların fəal iştirakçısıdır. Beynəlxalq münasibətlərin fəal iştirakçısı olan Azərbaycan xarici siyasətində global və regional səviyyəli nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığa da böyük önəm verir. Ölkəmiz, həmçinin Avropa İttifaqı, NATO kimi təşkilatlarla siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik kimi sahələrdə sıx əməkdaşlıq edir. Bütün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycan beynəlxalq birliyin müstəqil və tamhüquqlu subyekti kimi öz milli maraq və mənfəətlərini qarşılıqlı hörmət və ortaq faydalanma prinsipləri çərçivəsində həyata keçirir. Reallaşdırılan çoxvektorlu və uzaqgörən xarici siyasət nəticəsində Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu daha da artır, eləcə də ölkəmizin beynəlxalq arenadakı mövqeyi möhkəmlənir”.

Azərbaycan Cənubi Qafqazda yaranan yeni reallıqlar kontekstində beynəlxalq təşkilatlarla fəal əməkdaşlığı genişləndirir. Bütün bu proseslər cənab Prezident İlham Əliyevin siyasi uzaqgörənliyi və müdrik idarəetməsinin nəticəsidir. Bu istiqamətdə aparılan islahatlar Azərbaycanın daha ciddi uğurlar əldə edəcəyinə əmin yaradır. Dövlətimizin yürütdüyü uğurlu daxili və xarici siyasət ölkəmizin beynəlxalq aləmdə mövqelərini ildən-ildə daha da gücləndirir və bundan sonra da gücləndirəcək.

Salim

Onların daim qayğıya ehtiyacı var! 1 iyun Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günüdür

Həqiqi saflığı, təmizliyi görmək istəyirsə, körpələrin gözlərinə baxmaq yerləlidir. Kiçik “mələklər”- məsum körpələr sanki insanlığı xilas etmək üçün yer üzünə gəliblər. Gəliblər ki, çöhrələrindən süzülən saflıqla dünyanın günahlarını əriddib yox etsinlər, saflaşdırınsınlar. Şirin kəlmələri ilə qəlbimizi sevincdirib, üzümüzü güldürsünlər. Ona görə də uşaqların səsinə ən gözəl nəğmə adlandırırlar heç bir pafosa yol verməyiblər.

Saxsıdakı bir çiçək belə yaşamaq üçün diqqət və sevgiyə ehtiyac duyduğu halda, bir uşağın sadəcə qarnının tox olması, isti bir evinin olması onun sağlam şəkildə böyüməsi üçün yetərlidirmi? Təbii ki, yox. Uzun illərdən bəri uşaqların məhəbbətə, diqqət və qayğıya həvə, su qədər ehtiyacı olması barədə fikirlər səsləndirilib. Lakin elə məqamlar var ki, onların qarşısında acizlik. Bir sıra xoşagəlməz hadisələr körpə fidanların sevincini öldürən alır, onları valideyn nəvəsiindən ayırı salır. Bəzən də nədanlıq ucbatından uşaqlar öz doğma valideynlərinin himayəsindən məhrum olurlar. Bu günə kimi qəbul edə bilmədiyimiz və milli adət-ənənələrimizə, mentalitetimizə uyğun bilmədiyimiz uşaq evlərindən mövcudluğu ürəyimizi ağrıdır.

Artıq 70 ildən çoxdur ki, dünyanın əksər ölkələrində Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü qeyd olunur. 1950-ci il iyunun 1-də BMT Baş Assambleyası tərəfindən bu günün qeyd olunması qərarı alınıb.

Dünyanın əksər ölkələrində olduğu ki-

mi, bu gün Azərbaycanda da qeyd edilir. BMT-də uşaq hüquqlarına dair konvensiya qəbul edilib, Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra bu konvensiyaya qoşulub. Bütün demokratik dövlətlərdə olduğu kimi, Azərbaycanda da uşaq hüquqlarını

nin qorunmasına xüsusi əhəmiyyət verilir. Dövlətimiz hər zaman öz qayğısını uşaqlardan əsirgəməyib, körpələrin azad, fərvan yaşaması üçün həmişə zəruri addımlar atılıb.

Azərbaycanda uşaqlarla bağlı siyasətin əsası Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Məhz həmin illərdə ən məhsuldar və uşaqlarla bağlı problemlərin həllini özündə əks etdirən qanunlar, dövlət proqramları və tədbirlər planı qəbul edilib. Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə önəmli beynəlxalq konvensiya və protokollar ratifikasiya edilərək qüvvəyə minib.

Ölkəmiz müstəqilliyini əldə etdikdən sonra ilk qoşulduğu beynəlxalq sənədlər arasında uşaqlarla bağlı olanları da var. Məsələn, Azərbaycan 1992-ci ildə BMT-

nin “Uşaq Hüquqları haqqında” Konvensiyasına, 2002-ci ildə Konvensiyanın iki əlavə protokoluna qoşulub. 1999-cu ildə ölkəmizdə BMT-nin “Uşaq Hüquqları haqqında” Konvensiyasının müddəalarını özündə əks etdirən “Uşaq Hüquqları haqqında” Qanun qəbul edilib. Bu illər ərzində dövlət olaraq milli qanunvericilik və normativ hüquqi aktlar təkmilləşdirilib. Uşaq hüquqlarının müdafiəsi, uşaqların normal formalaşmasına, sağlam böyüməsinə yönələn bir çox dövlət proqramları qəbul edilib və onların həyata keçirilməsi məqsədi ilə tədbirlər planı müəyyənləşdirilib. Hər bir dövlət proqramı uşaqların hüquq və maraqlarının müdafiəsi, vahid dövlət uşaq siyasətinin formalaşdırılması, tənzimlənməsi və həyata keçirilməsi, uşaqların fiziki, əqli, mənəvi, ictimai və sosial inkişafı üçün lazımı həyat səviyyəsinin təmin olunması sahəsində milli konsepsiyayı inkişaf etdirməyə yönəlib.

Ölkəmizdə uşaqların sağlam, hərtərəfli, Vətənə layiqli övladlar kimi böyümələri üçün hər cür şərait yaradılıb. Uşaqlar bizim gələcəyimizdir və ölkəmizin gələcəyi onların əlindədir. Prezident İlham Əliyev uşaqların sağlam və fərvan böyüməsini, onların rifahının yüksəldilməsini dövlət siyasətinin başlıca vəzifələrindən biri kimi müəyyənləşdirib. Bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyalarını əməli fəaliyyəti ilə yaşadan Heydər Əliyev Fondu tərəfindən

də genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva xüsusi qayğıya ehtiyacı olan, valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlara diqqət və qayğı ilə yanaşır. Ümummilli Liderin xatirəsinə əhdiram olaraq yaradılan Heydər Əliyev Fondu böyük rəhbərin bu sevgisini, humanist ideyalarını da layiqincə yaşadır.

Sabah Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günüdür - sabahımız, gələcəyimiz dediyimiz uşaqların bayramıdır. Nazim Hikmət demiş, gəlin dünyanı uşaqlara verək - heç olmasa bir gününü, bir neçə saatlığını...

Yeganə BAYRAMOVA

Dublin yəhudisinin odisseyası

Ceyms Coysun “Uli” romanı haqqında

Əvvəli ötən saylarımızda

Coys yaradıcılığında nədənsə ikinci xətti seçib (Prust da onun kimi), savaş mövzusu ona yaddır (söhbət hansısa konkret müharibənin, döyüş səhnələrinin təsvirindən yox, sözlün geniş mənasında savaşdan - fəlsəfi-ideoloji müharibədən gedir), ailə-məişət, məhəbbət motivləri də ona yalnız parodiya üçün gərək olub. Ancaq parodiya olsa da, fərqli ələməz, xətt həmin xətdir (ona qalsa, “Don Kixot” da parodiyadır). Dahi yazıçıların əksəri “Odisseyə” mərhələsinə qədər getsə də (heç o mərhələyə də çatmamış böyük qələm adamları çatanlardan qat-qat çoxdur), “İliada” mərhələsinə qalxa bilməyib. Təsədüfi deyil ki, məhəbbət dastanları da qəhrəmanlıq dastanlarından xeyli çoxdur.

Müharibə - kollektiv işi, vətən, xalq - kollektiv anlayışdır, burada, sufilər demiş, vəhdəti-vücut tələb olunur. Cəngavərin ailəsi xalq, evi vətəndir. Coysa gəlincə o, kollektivçi deyildi, fərdiyəçiydi. Sevgi, ailə, ev - bunlar da fərdi yanaşma tələb edən individual anlayışlardır, bu cəhətdə görək təbəşinə vuruşasan. Prust kimi, Kafka kimi Coys da yaradıcılığında (elə həyatında da) tənhalıq cəngavəri, heç bir ictimai norma, milli adət-ənənə, din, dövlət, qanun, sərhəd tanımayan sərgərdan anarxist idi. Onun evlənməyi belə təklifinə yuva qurmaq, yalnızlığının sərhədini genişlətmək, yoxluğuna maska taxmaq niyyəti güdüdü. Özüne tay kübar, ziyalı xanımla yox, məhz ərinin göstərdiyi möcüzələrdən xəbərsiz avam qadınla kəbinlənməsi (yeri gəlmişkən, ötən əsrin otuzuncu illərinə qədər iyirmi yeddi il nikahsız-kəbinsiz yaşamışdılar ki, bunun özü də anarxizmə xas həyat tərzidir) də onun nikahda (şüurlu, ya şüursuz) mənəvi bağ, ruhani birlik axtarmadığını, sadəcə, gövdəsinə yaxşı tutan bir calaq vurmağa çalışdığını təsdiqləyir.

“Odisseyə”nin da, “Uli”in də ana motivini “evə qayıtmaq”dır. Evə, aileyə, sevimli qadına qovuşmaq. Troya savaşının qəhrəmanı Odisseyin qayıdışı on ilə başa gəlir, bu on ildə onun qarşısını ölməcül maneələr, fəvqəltəbii güclər kəsir, ancaq ağıllı, hiyləgər qəhrəman əngəllərin, tələlərin hamısından salamat qurtulur. Səhər saat onda evdən çıxıb Dublin küçələrini dolaşan Blumunsa qayıdışı on altı saatdan sonra, yəni gecə saat ikidə baş tutur (ironiya lap üzdədir!). Onun evə vaxtında dönməsinə heç bir maneə yoxdur, əksinə, Blum özü özüne əngəl yaradır, evə qayıdışını cürbəcür bəhanələrlə özü yubadır; çünki gündüz saat dördə onun arvadının yanına növbəti qastrolla bağlı görüşəcək işləri müzakirə etmək adıyla Bu-yan Boylan adlı impressario gələcək. Blum bilir ki, təkcə işə bax yox, həm də ədəb az olan Boylan onun arvadını yoldan çıxarmağa çalışır, əmindir ki, Molli həmin günün həmin saatında ona xəyanət edəcəkdir, hətta şüursuz bir mazo-xistlik istəklə bu xəyanəti arzulayır.

Əslində, bu dəruni arzulama da səbəbsiz deyil: Blum bilir ki, xəyanətin qarşısını almaq gücü-qüdrəti yoxdur, ona görə də özüni bu işə könüllü razılıq vermiş kimi, xəyanətə qəsdən şərait yaratmış kimi aparır. Hər nədirsə, iyirmi il orinin yolunu gözləyən, toxuduğu kəfəni söküb yenidən tikməklə qapısına dirmiş adlı-sanlı elçilərdən aldığı möhləti uzadan namus-qeyrət mücəssiməsi Penelopa üç min ilin bu başına bu şəkildə gəlib çıxıb.

Fələklə cəmaq döyüşdürən, divlərə, əcinnələrə və gələn Odisseyin yerinə, əcinnələrə, səydorom Blum, əfsanəvi Troya-İtaka marşrutu əvəzinə bomboz, solğun Dublin dolanbacları, inadkar, pəhrizkar Penelopanın yerinə ləçər, zina-nakar Molli. Budur bəşəriyyətin keçib gəldiyi təkamül prosesi, budur tərəqqi nərdivamının pik nöqtəsi!..

Roman üç bölümə ayrılır: ilk üç fəsil birinci, son üç fəsil üçüncü hissəni təşkil edər. Ortada qalan on iki fəsil kitabın ikinci bölümünə aiddir.

Birinci hissədə oxucu Martello qül-ləsində iki cavanla şərikli mənzil kirləmiş Stiven Dedalla tanış olur. Onun anası yaxınlarda qaraciyər xərcəngindən ölüb, ona görə də otaq yoldaşı Bık

Malliqan ana mövzusunda hətərən-pə-tərən danışanda Stiven ondan inciyir, hərçənd sağlığında anasıyla münasibəti o qədər də hamar olmayıb. Səhər-səhər gənclərin söhbəti hərlənib-fırlanıb İngiltərə-İrlandiya qarşıdurmasının, daha sonra atasızlıq, atasından xəbəri olma-maq, ata soracağına çıxmaq mövzusunun üstünə gəlir, belə motivlər üzərində qurulmuş əsərlər, obrazlar yada düşür, Hamletin, İsa Məsihin, Odisseyin oğlu Telemaxın adı anılır. Atasından cüda düşmüş Stivenlə Telemax arasında pa-ralellərin ilkin əlamətləri görünür.

Günə başlayan iki saat keçmiş, yəni saat onda Stiven dolanışqı xətrinə tarix dərsi dediyi məktəbdə də bu möv-zuya, eyni motivlərə qayıdır. Məktəbin direktoru ona bir məqalə verib xahiş eləyir ki, şəhərə gedəndə onu qəzet redaksiyasına çatdırsın. Saat on birdə gənc müəllim Dublin bulvarında peyda olur, gəmiylə qayıdışı atasının yoluna göz dikən Telemax kimi dənizin səyri-nə dalır, dəniz havası alır. Birin yarısında o burada otaq yoldaşı Bık Malli-qanla görüşməlidir, ancaq görüşə ləngi-məyəcək, Stivenin Bıkdan sətqi sıyrılıb, ondan qopmağı düşünür.

Stiven Dedal istedadlı gənc şair, hər gün kitabxanaya baş çəkən savadlı, maraqlı bir intellektualdır. Müəllifin özü kimi yezuit (katolik məzhəbinə mənsub ruhani ordeni) kollecinde oxuyub, ancaq dindən soyumaq, ateizmə yavırlanmaq ərfəsinədir. Adətən on qatı ateist əvvəllər çox qatı dindar olmuş adamdan çıxır. Hansısa səbəbdən hansısa dinin, məzhəbin tanrısından qəlbə sığın, verdiyinin əvəzini ala bilməyən asi bəndə o tanrıdan, onun məiyyətin-dən, elçilərindən ağır qisas almaq üçün qiyamıyla anadangəlmə ateistləri belə heyretə gətirir, mənəvi (imkanı çat-sa, həm də fiziki) terrorun miqyasına görə kafirləri belə geridə qoyur. İnsan fikri-ni, əqidəsini dəyişə bilər - bu, görün-məmiş hal deyil, ancaq dönüklük, sapıqlıq yaman dərdədir, adamda həm özüne, həm də başqalarına səbəbsiz (zahirən səbəbsiz!) aqressiya yaradır, son-da adamı öz içindən çürüdür...

Beləcə, üç fəsildən ibarət birinci hissə Stiven Dedalın “macəralarıyla” başa çatır. Bu bölümdə əsas qəhrəmanı hələ görmürük. Xatırladıq ki, Homerin dastanı da Odisseyin oğlu Telemaxla tanışlıqdan, ilahə Afanının təhrikiylə iyirmi yaşlarında gəncin ata soracağına çıxmasından başlanır.

Stiven Dedal Martello qül-ləsində yuxudan silkinib dərəcə hazırlaşanda şə-hərin o biri başında Dublin Odisseyinin - irlandiyalı Uliissin həyata doğru 16 iyun yürüşünə start verilir. Gün başla-nanda onun ilk işi səhər yeməyi üçün qəssabdan donuz böyrəyi almaqdır. Ev-də onu bir cüt məktub gözləyir: biri dū-nən on beş yaşı tamam olmuş, Mallin-qar şəhəriyində fotoqraf assistenti iş-ləyən qızı Millidin, o biri arvadı Molli-yə saat dördə onlara gələcəyi barədə xəbərdarlıq edən impressario Boylan-dandır.

Səhər yeməyindən sonra Blum jurnal varaqılaya-varaqılaya bəzi fizioloji ehtiyaclarını ödəyir, daha sonra saat on-da evdən çıxır, çünki saat on birdə bir məktəbdə oxuduğu uşaqılıq yoldaşının dəfninə getməli, bu aralıqda isə bəzi xırda-para işlərin qulpundan yapışmalı-dır. Bundan əvvəl Blum qəzetdə katibə axtardığına dair elan veribmiş, indi hə-mnin elan əsasında Marta Klifford adlı bir qadın ona məktub yazıb. Blumun əsl niyyətini anlayan, ona katibə yox, sevgi əyləncəsi gərək olduğunu duyan xanım Klifford məktubunda açıq mətn-lə onunla görüşmək istədiyini bildirir. Bunu oxuyanda Leopoldun erotik fanta-ziyalı qanadlanır, ancaq hələlik dəfnə tələsmək lazımdır.

davamı növbəti saylarımızda

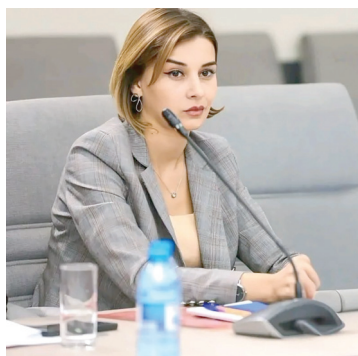

Fəxr Uğurlu

ŞƏNBƏ ÜÇÜN NƏZM

Banu Muharremi'nin şeirləri

Qəlbimin ən dərin, isti yerində,
adı sevda olan soyuq bir xəncər.

tutub çıxarsan...
- tutub çıxarsan...

Uçqundan sağ çıxmış körpə
uşaq tək,
nəmli bir şəhərin toranlığında,
leysan buludlara meydan oxuyan
saralmış bir yarpaq.
Tutub qoparsan...
Tutub qoparsan...

Qürurun bitdiyi dərd toxluğunda,
Göylərdə yeriyib, yerlərdə uçan,
qərribə ruhumdan qopsa həyəcan.

Qucub saxlasan...
- Qucub saxlasan...

Xəyal quranlara həsəd aparsan,
Udğunub susduğum xəyallarımda,
qalın bir kitablıq nə çox sözüm
var.

Ömür tükənməmiş,
yuxum gəlməmiş

-susub oxusan...
-susub oxusan...

Qarın doyurmayan sönük ümidlə,
vitrin şüşəsinə yansiyar gözüüm,
-baxıb utansan..
-baxıb utansan..

Darıxmaq qorxusu, qırğınlıqları,
itən sevgilərin, gedən dostların
Üzüne həkk olar son ünvanları..

daha qayıtsan...
- daha qayıtsan.

Ürəyim od, canımdadır yangısı,
dərd gələndən bu dünyanın ağrısı.
İmansızın bağrımdakı sancısını..
çəkəmmədim, çəkəmmədim
niyəsə..

Bir bəndədə tək xislətə vuruldum.
Saat kimi hər gün ona quruldum..
Qanad çıldım,sərhəddində
yoruldum,
Keçəmmədim, keçəmmədim
niyəsə..

Tilsimlənilib itirirdim qayəmi,
Ondan aldım hər zəhərli mayemi.
Süzüb- süzüb uzatdığı badəmi
içəmmədim, içəmmədim
niyəsə..

Don dəyişib hər cür
rəngə büründü,
Mən görmədim,
göy üzündən göründü,
Göz dağımın yamacından süründü.
Seçəmmədim, seçəmmədim
niyəsə..

Vaxt var idi, sözə baxan uşaqdım
İllər keçdi, gözdən sözü oxudum.
Hər ötənə üreyimuşaqdım
Mərhəmətdən səhvə düzü
toxudum.

Öyrəndim ki, belə olur hardasa-
"köhnə əşya, sökülük süfrə atılır".
And içdiyin, can verdiyin qaldısa
Geci-tezi, düşməninə satılır.

Susduğumda gileylənən dostların
dərdləşdikcə dedilər ki:
"xəstədir"

Yanağıma gülüş kimi sıxdığım-
hər addımım keçmişimə bəstədir.

Vərəqini bir ümitsiz baxışla
Çox qadın var, göz yaşıyla isla-
dan.
Əlindəki quru taxta qaşığıla
qazanında "kimsəsizlik" qayna-
dan.

Daha yoxdur o uşağdan əlamət
Daha indi o qadın da yorulur.
Nəçə-neçə uydurduğu hekayət
Uzun yolun yarsına yozulur.

Dünyaya doymayan qullar
nə tapdılar..Nə tapdılar?!
Allahımı sevən kəslər nurlu xəzinə
tapdılar.

Göyün günəşi dönəndə
qafıl sahibsizdir sanar
Aşıqlar Rəbbin ananda
ruhu divanə tapdılar.

Gizlicə bir haldır kədər..ürəkdə
ibadət edər.
Dərviş nəfsini güdəndə halı
viranə tapdılar.

Dumanlı köşklərdə ömrün!
Vaxtı bitəndə hər ömrün
Könlü yangın-kül içində
seyrə bəhanə tapdılar.

Ömrümüzdən keçmədi,
ömür bizdən keçdi e.
Nənəm,babam qolumda,
qolumda keçindi e..
Kaş oğul doğulardım
bir bəhanəm olardı-
Qız doğulmaq heçdi e.

Nə uşaqılıq yaşadıq,
nə gənclik gördük elə.
Sizin yeni şəhərdən
Tramvay keçir hələ?!
"Ömür" qoyub adımı
Bizim tramvay keçir.
O da yaman bicdi e..

Daha nə öyrənmədik?!
Bir ürək, içində ox.
Bir nağıl danışdılar
Biri vardı biri yox.
Hansı gözəl günlərin
Yoluna alma qoyduq?!
Hələ sayı üçüdi e..

Nəfəs verib göndərən
Nəfəs alıb aparar.
Mələk gətirən fələk
Kəfən çəker aparar
Hər şey əvəz-əvəzdir
Nəfəs də bir qumardır.
Oynamayan gicdi e..

Nə yazım sakitləşim
Mənə baxan varəğa.
Bu dünyada qalacaq
Na mal var ,nə də Ağə.
Göydən səda gəlməsin-
"Gəl, yenidən yazmağa!"
Daha mənədən keçdi e..

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Azərmatbuatıyımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

Mənə bir nağıl uydur
Ucu yonuq qələməndən.
Bir siqal çələngi qur
Sözlü kələklərindən

Sevgi boya gözümə
Rəngi dodaq balından
Düşün ki, ibarətlik
Bir Adəm adasından.

Tırtılını soyundur.
Məxmər kəpənəyindən
Təsəllinə sığınım.
Tanrı bələklərindən

Bu qaranlıq gecədə
Hayqırıqlar boşuna
Sevgi niyə getmir ki
Allahının xoşuna?!

Sağ üzümdə xala bax,
Soldan utanmışlığa.
Biz nə vaxtdan tanışq?!
Təninə acmışlığa.

Bu darıxmaq sözünün
ocağını sən qala.
Süfrə ola, sübh ola.
Eşqi süzək bardağa.

Cığallıq oynamayaq
Dürüstlüyün eşqinə
Sindənə ulduz uçsun.
Dil-dilə ilişəndə.

Nəisə, oyan artıq
Sünbüllər də oyanıb.
Nə şıltaq yuxu idi))
Axmaq bizə aldanıb.

Bu sarmaşıq əlləri qır, apar sənin
olsun,
Əlli-qollu sevincim şəhirlə pərin
olsun,
İki kəlməlik sözüm həyəcan tərin
olsun-
Sərin olsun bağçalar.

Qəhvə,badəm gözləri sür,apar
gəmin olsun,
Əlildonlu baxışım səbrli dəmin
olsun,
İki gülməlik sözüm dərmanım,
həbin olsun-

Şirin olsun alçalar.

Bu yorulmaz dizləri yor,
apar- çəmin olsun,
Əlidlolu küreyim səhərli
çənin olsun,
İki ölməlik sözüm
sübhəcan təbin olsun-
Şeir dolsun dolçalar.

Gəl yanımda otur biraz dərdləşək
Könlümüzədən kəlmə kəsək, dərd
kəsək.
Çarə qılacaq başımıza ,özümüdə
gəlməsək
çay dəmləyim gül çayından
səninçün
Bir şəhəri gözüaçaq açarsanmı
mənimçün?

Əncə çəkin söz deməyə, az utan
Mən sirr verim, sən ol mənə söz
tutan.
Çəməni dizi, budaq qolu
əncir dodağa satan
sevgim olma, mən unudum
səninçün
İncidərsən sonra yenə,
gülümsərsən mənimçün.

Yenə denən-cümlələri ikibaşlı,
çərpələng..
Yenə demə-“sevməsəm də
sevilirəm, ay qəşəng ”
Boyun nəki? Yaşın nə ki? Sevgim
sözündən nəhəng,
Təkrar mövzu, paraqrafdı
mənimçün.
Yüz könlüdə min könlüə yol
olarsan özünçün.

Gözünü çək gödəkçəmin
rəngindən
Mavi tapmaq çətin deyil,
fevri dəniz,göyündən.
Dal xəyala, sənə baxım o sevdinin
gözündən
Düş zirvəyə, en səmaya, zaman
topla mənimçün,
Səbat -səbat həyəcanla darıxmaq
dər özünçün.

30 final oyununda 18 baş hakim

Peşəkar Futbol Liqasının
rəsmi saytı xəbər verir ki,
1992-ci ildən keçirilən yarışın
şərikli rekordçuları Fariz Yusifovla Əliyar Ağayevdir. Onlar
hamıdan çox - hərəyə 4 dəfə
həlləddici görüşdə ədaləti qoru-
yublar.

Vüsal Əliyev və Xaqani
Məmmədov 3, Tahir Süleyma-
novla İnqilab Məmmədov 2 fi-
nalı idarə edib. Digər 12 referi
isə hərəyə 1 dəfə finalda baş
hakim funksiyasını yerinə ye-
tirib. Bunlar Gülağa Cabbarov,
Orucəli Durmuşov, Nüvər Xa-

Massimiliano Alleqri “Milan”da

Massimiliano Alleqri “Milan”
futbol klubunun yeni baş məşqçi-
si vəzifəsinə təyin olunub. Əvvəl
“Milan”nin ona iki illik müqavilə
təklif etdiyi bildirilmişdi. Mütə-
xəssisin illik maaşı 5 milyon av-
roya çata bilər. Əlavə olaraq bo-
nus ödənişləri də nəzərdə tutulur.

“Klub Mas-
similiano
və onun
əməkdaşla-
rını səmimi
şəkildə sa-
lamlayır və

onlara
uğurlar
arzula-
yır”, - deyər klubun rəsmi saytın-
da yerləşdirilən press-relizdə
qeyd olunub.

Alleqri 2010-2014-cü illərdə
də “rossoneri”nin baş məşqçisi
olub. Onun rəhbərliyi altında
“Milan” 2010/2011 mövsümündə
İtaliya çempionu olub
və İtaliya Superkuboku
qazanıb. 57 yaşlı
mütəxəssisin son iş
yeri 2021-2024-cü illər
arasında çalışdığı “Yu-
ventus” klubu olub.

Konte “Napoli”də qaldı

Antonio Konte “Napo-
li”nin baş məşqçisi olaraq fə-
aliyyətini davam etdirəcək.
Neapol klubunun sosial media
hesabında məşqçinin mövsüm
ərzindəki ən yaxşı anlarından
ibarət video yayımlayıb və
onu “Con Te Ag4IN” (“Yenə
səninlə”) şüarı ilə təqdim
edib. Antonio Konte 2024-cü
ildə “Napoli”nin sükamı arxa-

sına keçib və üçillik müqavilə
imzalayıb. O, ilk mövsümün-
də klub A Seriyasının
çempionu edib.

Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu ilə “İpək Yolu” Beynəlxalq Tədqiqat İnstitutu arasında əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalanıb

Türk Mədəniyyəti və
İrsi Fondunun prezidenti
Aktotı Raimkulovanın Sə-
mərənd şəhərinə “İslam
dünyasının mədəniyyət
paytaxtı - 2025” statusunun
verilməsi münasibətilə et-
diyi rəsmi səfəri çərçivə-
sində “İpək Yolu” Beynəlxalq
Turizm və Mədəni İrs
Universiteti nəzdində fəa-
liyyət göstərən “İpək Yo-
lu” Beynəlxalq Tədqiqat
İnstitutunu ziyarət edib.
Səfər çərçivəsində Türk
Mədəniyyəti və İrsi Fondu
ilə institut arasında əmək-
daşlıq haqqında Anlaşma
Memorandumu imzalanıb.
Sazişin əsas noticəsi ki-
mi, fondun himayəsi altın-
da fəaliyyət göstərəcək
Türk İrsi Mərkəzinin insti-
tutun bazasında rəsmi açılı-
şı həyata keçirilib. Yeni
mərkəz türk dövlətləri ara-
sında akademik əməkdaşlı-
ğın, elmi tədqiqatların və
mədəni mübadilənin inki-
şafı üçün bir platforma ro-
lunu oynayacaq.

Türk İrsi mərkəzlərinin
yaradılması, fondun elmi-
təhsil və mədəni fəaliyyət-
lərini genişləndirmək məq-
sədilə həyata keçirdiyi stra-
teji təşəbbüslər sırasında-
dır. Belə mərkəzlər artıq
Qazaxıstan və Qırğızistan-
da xüsusi fəaliyyət göstərir
və yaxın vaxtlarda Türk
dünyasının digər ölkələrində
də açılması planlaşdırılır.

Türk İrsi mərkəzləri,
türk xalqlarının tarixi irsi-
nin qorunması, mədəni də-
yərlərinin təbliği və elmi
təşəbbüslərin həyata keçir-
ilməsi üçün mühüm daya-
q nöqtələrindən birinə çevri-
ləcək. Bu məkanlarda
alimlər, mütəxəssislər və
tələbələr bir araya gələrək
birgə layihələrə həyata keçir-
rək, akademik dialoqu
dərindənlişdirəcək və türk ir-
sinin hərtərəfli öyrənilməsi
və mənalandırılması üçün
fənlərarası tədqiqatlar apa-
racaqlar.

İdman

siyev, Asim Xudiyev,
Məhəmməd Məmmədov,
İmanxan Sul-
tani, Manuel Qrafe
(Almaniya), Elçin
Məmmədov, Rəhim
Həsənov, Rauf Cab-
barov, Elçin Məsiyev
və Rəvan Həməzə-
dədir.

“Fatih Karagümrük” Super Liqaya yüksəldi

Türkiyə Super Liqasına
yüksələn son komanda bəlli
olub. Apasport.az xəbər verir
ki, “Fatih Karagümrük” 1 il
aradan sonra yüksək liqaya
vəsiqə qazanıb. Komanda
play-off matçında “Bandır-
maspor”u 3:1 hesabı ilə məğ-
lub edərək buna nail olub.

Qeyd edək ki,
“Kocaelispor” və “Gənclər-

birliyi” Super Liqaya birbaşa
vəsiqə qazanıb.

Di Mariya doğma klubunda

Anxel Di Mariya doğma
klubu olan “Rozariyo Sentral”a
qayıdıb. Bu barədə klubun mə-

buat xidməti
məlumat yayıb.
Argentina ko-
mandası 37 yaşlı ulduz üçün vi-
deoçarx hazırlayıb. Qeyd edək
ki, Di Mariya peşəkar karyera-
sına məhz bu klubun əsas ko-
mandasında başlayıb və 2 il
burda çıxış etdikdən sonra
2007-ci ildə “Benfika”ya trans-
fer olunub. Argentina millisinin
üzvü həmçinin “Real”, “Man-
çester Yunayted”, PSJ və “Yu-
ventus” klublarında çıxış edib.